ЮБИЛЕЙ ЙИЛИНИ ЗАРБДОРЧАСИГА ЯКУНЛАЙЛИК

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 282 (6093).

26 НОЯБРЬ ШАНБА 1977 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

МЕҲНАТИМИЗ — БОЙЛИГИМИЗ

Барча меҳнаткашлар қатори совхозимиз ишчилари ҳам буюк инқилобнинг шонли юбилейини ёруғ юз билан кутиб олдилар. Совхозимизда ишлаб чиқаришнинг ҳамма соҳаларида юксак кўрсаткичларга эришилди. Айниқса, хўжалигимиз территориясидаги қишлоқларимизнинг бугунги кўрки-жамоли, меҳнаткашларимизнинг турмуш фаровонлиги ҳаммамизни беҳад қувонтирмоқда.

Совхозимиз ташкил этилган 1930 йилларнинг бошида пахта ҳосилдорлиги 3-4 центнердан ошмас, бинобарин, даромад ҳам меҳнаткашларнинг турмуш шароити ҳам ана шунга яраша эди. Тарихий беш йилликлар даврида катта юксалиш йўлларидан бориб, энг аввало деҳқончилик маданияти бениёс ошди. Натижада совхоз иқтисодий жиҳатдан бақувватлашди. Бу эса, қишлоқларимизда кўплаб маданий-маиший бинолар, клуб, замонавий мактаблар, турар-жойлар, меҳнаткашлар учун оромгоҳлар қуришни кенг кўламда олиб бориш имконини берди.

Сўнгги йилларда қуриб битказилган ҳунар-техника билим юрти ва совхоз марказидаги ўрта мактаб биносида ёшлар ҳам илм олиб, ҳам ўзлари севган касбларни эгалламоқдалар. 1-бўлимдаги болалар боғчасида меҳнаткашларимизнинг 180 фарзанди тарбияланмоқда. Кўпгина бригадаларда қурилган дала шийпонлари пахтакорларимизнинг ҳақиқий оромгоҳларига айланган.

Совхозимиз ишчиларининг юбилей йилида қўлга киритган ютуқлари, айниқса, салмоқли бўлди. Она-Ватанга 11 минг 500 тоннага яқин «оқ олтин» етказиб бериб, шонли юбилейни ёруғ юз билан кутиб олдик. Жами ҳосилнинг 10 минг тоннадан зиёдроғи «зангори кема»лар ёрдамида териб олинди. Козим Умеров, Шобарат Рўзиев, Николай Адаменко, Бекназар Мадризаев, Нуриддин Абдураҳмоновлар сингари дала гвардиячиларимизнинг ҳар бири 170—230 тоннагача дурдона териб тўкиб, хирмонга барака киритдилар.

Пахтачилик маданияти юксалган сари ҳосилдорлик ҳам ортиб бормоқда. Бу йил Ленин ордени кавалери Юсуф Нишонов, Ҳурмат белгиси орденли Насиб Дурсунов, Меҳнат Қизил Байроқ орденли Раҳмон Файзуллаев сингари миришкор пахтакорларимиз раҳбарлик қилган бригадаларда ҳосилдорлик 40—45 центнергача етказилди. Республикада хизмат кўрсатган механизатор Зиёдулла Толипов бошлиқ бригада коллективи эса йиғим-терим даврида механизациядан оқилона фойдаланиш намуналарини кўрсатди.

Шуни ҳам алоҳида таъкидлаш лозимки, эришилаётган ҳар бир ютуғимизда хўжалигимизни ташкил этиш ва оёққа турғазишда ҳақиқий жонбозлик кўрсатган Маҳмуд ота Аҳмедов, Салимбой ота Мадризаев, Александр Андреевич Марченко сингари ветеранларимизнинг ҳиссалари катта бўлаётир. Улардан ўрнак олаётган пенсионерлардан Эргаш Мўминов, Риза Бобоев, Тўйчи Аҳмедов, Ҳайрулла Солиевлар бу йилги йиғим-терим мавсумида 600—1000 килограммдан пахта териб бердилар. Биз ҳамон уларнинг доно маслаҳатлари ва бевосита амалий ёрдамлари билан иш олиб бориб, истиқбол режаларини тузмоқдамиз.

Айни кунларда хўжалигимиз далаларида келгуси йил ҳосили учун пухта замин яратиш ишлари қизитиб юборилган. Биринчи навбатда совхоз кўрсаткичидан кам ҳосил олинган 500 гектар майдонда ҳосилдорликни ошириш чоралари кўрилмоқда. Бу йил яна 100 гектар ер ўзлаштириб, қишлоқ хўжалик оборотига қўшишни планлаштирганмиз. Бунинг учун куч ва имкониятларимиз етарли. Хўжалигимизда 30 та ҳайдов, 65 та чопиқ, 70 та терим агрегатлари ва бошқа қишлоқ хўжалик техникалари мавжуд.

Келгуси йилда ютуқларни янада мустаҳкамлаш, хўжалигимиз иқтисодий қудратини янада юксалтириш совхозимиз ишчиларининг шу кеча-кундуздаги асосий меҳнат шиорларидир.

А. ОМОНБОЕВ,
Оққўрғон районидаги С. Сегизбоев номли совхоз директори.

ҚЎЙ СЕМИЗИ ҚЎЙЧИДАН

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИМИЗ

КОМАНДИРЛАРИ

ЮБИЛЕЙ йилида республикамиз, шу жумладан, областимиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ажойиб кўрсаткичларга эришдилар. Улар КПСС XXV съезди қарорларини ҳаётга татбиқ эта бориб, пахта, сабзавот, мева, қовун-тарвуз, узум ва чорвачилик маҳсулотларини кўплаб етиштирдилар. Бу соҳадаги план ва мажбуриятлар анча ортиғи билан бажарилди.

Бундай ютуқларнинг қўлга киритилишида, ҳеч шубҳасиз, қишлоқ хўжалигимизнинг йўлчи юлдузлари, ишлаб чиқариш командирлари роли каттадир. Ўзининг ташкилотчилик маҳорати билан коллектив ўртасида катта ҳурмат-эътиборга сазовор бўлаётган кадрлар ҳар бир хўжаликда бор. Улар билан фахрланамиз. Бугун биз ана шулардан бири — КАЛИНИН районидаги ОХУНБОБОЕВ номли қўйчилик совхозининг директори Аббос БАКИРОВ ҳақида ҳикоя қиламиз.

ЧЎЛГА сув келди, сув!

Бу хушхабар ҳаммаёққа яшин тезлигида тарқалди. Болалар овулма-овул юриб, кўча чангитиб қичқиришар эдилар. Совхоз идораси рўпарасидаги баландлик бир зумда чўпон-чўлиқлар, уларнинг оила аъзолари билан гавжум бўлиб кетди. Водопровод кранидан сув фонтан бўлиб отилар эди. Ёшлар бир-бирларига сув сепиб қийқиришади. Бу воқеа ўтган йилнинг куз ойларида содир бўлган эди.

Ажабо, тушимми, ёки ўнгимми? — дейишарди қариялар. Бийдай чўлга сув келса-я!

Очиғини айтганда бу масала кўтарилганда кўпчилик қўл силтаган эди. Директоримиз нималар деяпти ўзи? Ахир орада 70 километр масофа бор-а. Бўлмаган гап. Чучварани ҳом санаяптилар.

Аббосхўжа ака бундай гапларни эшитса ҳам эшитмасликка олади-ю, лекин баъзан юраги ҳаприқиб, ваҳима босарди. Наҳотки улар ҳақ бўлиб чиқишса?! Наҳотки орзуимиз орзулигича қолса! Йўқ! Бундай бўлиши мумкин эмас. Ким айтса бекор айтибди. Илгариги замонлар ўтиб кетди. Ҳозир техника замони, осмондаги ойга қўлимиз етган-у! Партия ва ҳукуматимизнинг ёрдами, ғамхўрлиги бекиёс. Аҳд қилдикми, уддасидан чиқамиз.

Бўлмаса шу қисқа вақт ичида чўлда шунчалик иш қилиб бўлармиди. Совхоз ташкил бўлганида ҳозир чўпонлар яшаб турган бу жойлар таптақир чўл эди. Одамларнинг сабри, тоқати, жасорати олдида не-не қийинчиликлар чекинмайди. Сирдарёдан сув ташиб келтириб, иморат қурдик. Сув — бу ҳаёт. Сув — бу мўл-кўлчилик, маъмурчиликнинг бошланиши. Лекин қўлдан берганга қуш тўймайди. Бу муаммони ҳал этиш керак. Шунда совхозимиз маркази яна ҳам обод бўлади, ер ўзлаштирамиз.

Ана шу уй, ана шу ниятлар директорга тинчлик бермай қўйди. У тегишли идоралар, ташкилотларнинг раҳбарлари билан учрашди. Мутахассислар билан фикрлашди. Чўлга сув келтиришга кетадиган сарф-харажатларни ўзича ҳомчўт қилиб кўрди. Вақти келиб бу харажатларнинг ўрни қопланиб кетишига қатъий ишонч ҳосил қилди. Бошқаларни ҳам шунга ишонтирди. Ана шу тарзда лойиҳа-смета ҳужжатлари тузилиб, тасдиқланди. Иш бошланиб кетди. Директорнинг ўзи қурувчилар ишидан хабардор бўлиб, доимо назорат қилиб турди... Эндиликда ўша ҳар хил гапларни тарқатиб юрганлар уялиб қолишди. ва директорга миннатдорчилик билдиришди.

— Раҳмат, ўғлим, — дейишади улар, — ҳақиқий чўпон ўғли экансан.

Чўпон. Мард, баҳодир инсон. У эл ғамини ейди. Бойлик яратади. Ана шу мақсади йўлида ҳар қандай табиий офатларга бардош беради. Куз—қишнинг изғиринли, бўронли кунларида ҳам, саратон жазирамасида ҳам бойликка-бойлик қўшиш ҳақида ўйлайди. Бундай одамлар тўғрисида ҳар қанча ғамхўрлик қилсанг кам, ўйларди. Совхозимизни юксалтираётган, довруғини довон ошираётганлар шу азаматлар.

Аслини олганда чўпонлик Аббосхўжа аканинг ўзига ҳам ота мерос. Бақирхўжа ака синчковлиги, уддабуронлиги, қатъиятлиги билан ҳаммага танилган уста чўпонлардан эди. Аббосхўжа оиланинг энг катта фарзанди бўлганлиги учун ҳам бўш вақтларда отасига қарашар эди. 15 ёшида у отаси қўлидан чўпонлик таёғини олди.

— Бошқа касбни танласанг бўлармиди, ўғлим, — деди ота.

— Йўқ, ота, — деди ўғли, — сиз юрган йўлдан юраман.

Отанинг юз-кўзларида ғурур, фахр жилваланди.

— Билиб қўй, ўғлим, — деди Бакирхўжа ака жиддий туриб, — бу йўл кўп машаққатли йўл. Ана шу қийинчиликларни енгсанггина, обрў-эътибор орттиришинг мумкин. Акс ҳолда...

— Юзингизни асло ерга қаратмайман, ота, — деди Аббосхўжа, — Хотиржам бўлаверинг.

Ота оқ фотиҳа берди.

Ўша куни Аббосхўжанинг ёшига ёш, кучига куч қўшилиб кетгандек бўлди. Ўзини катталардек ҳис қилиб, меҳнат қучоғига отланди.

Айтган гапининг устидан чиқди. Чорвадорлик, — чўпонлик касбининг сирларини мукаммал ўрганди. Меҳнатсеварлиги, интизоми, одоби билан халққа танилди. Бу орада Улуғ Ватан уруши бошланиб қолди. У чўпонлик таёғини қурол билан алмаштирди. Жуда кўп фронтларда немис-фашистларга қарши жангларда қатнашди. Ниҳоят япон самурайлари билан ҳам юзма-юз олишди. Ғалаба билан қишлоғига қайтиб келди. Бу вақтда Бакирхўжа ота анча кексайиб қолган эди. «Энди кўнглим тинчиди, — деди у, — Бемалол пенсияга чиқсам бўлади».

Отаси ўрнига уни бош чўпон қилиб тайинладилар. 1964 йилда Келес массивидаги колхозларнинг кичик-кич фермалари бирлаштирилиб, шулар базасида қўйчиликка ихтисослаштирилган совхозлар ташкил этилди. Улардан бирига Охунбобоев номи берилди. Аббосхўжа ака шу совхозда аввал бош зоотехник, орадан бир йил ўтгач эса директор бўлиб ишлай бошлади. Совхознинг 29 минг қўйи бор эди, холос. Булар ҳам ҳар хил, жайдари қўйлар. Аҳвол анча мушкул. Бунинг устига турли хил фисқу-фасод гаплар! «На бир идораси, на бир машинаси бўлмаса. Шу ҳам совхоз бўлдими?! Кассасида бир тийини йўқ. Хўжаликни қандай қилиб бошқариш мумкин».

Ертўлада мажлис ўтказдилар. Директор ана шу мажлисда совхознинг келажаги, истиқболи ҳақида гапириб берди. Қаерга клуб қурилиши, қаерга мактаб тушиши билан таништирди.

— Мана кўрасизлар, — деди Аббосхўжа ака, — яна беш-олти йилдан сўнг совхозимизда чўпонлар шаҳарчаси бунёдга келади. Ҳамма гап сизларда қолган. Ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб, меҳнат қилишимиз, партиямиз белгилаб берган режаларни бекаму-кўст амалга ошириш учун курашишимиз керак. Биз ишни чўпонлар учун уй-жой, қўйлар учун қўтонлар қуриш ва улар зотини яхшилашдан бошлаймиз.

Кўп ўтмай Туркманистондан саранжа зотли қўчқорлар келтирилди. Қўйлар зотини яхшилаш тадбирлари амалга оширила бошланди. Бу яхши самара берди. 1966 йилга келиб совхоз қўйчиликдан салкам 160 минг сўм соф фойда олди. Шу йили давлатга 200 тонна гўшт, 50 тонна жун сотилди. Олинган даромаднинг бир қисми совхоз марказини ободонлаштириш ишларига сарфланди. Катта клуб, аптека, мактаб бинолари қурилиб, фойдаланишга топширилди. Даромад кўпайган сари қурилиш ишларининг кўлами ҳам кенгайиб борди.

Ҳозир совхозда битта ўн йиллик, иккита саккиз йиллик мактаб ишлаб турибди. Йўлларга асфальт ётқизилган. Абай совхози территориясидан 60 километрлик текис йўл совхозга олиб келади. Ўтган йиллар ичида 50 та типовой қўй қўраси, чўпонлар учун 80 га яқин қишлиқ ва ёзлик уй қуриб берилди. Қўй сони 50 мингга яқинлашиб қолди.

Илғор кишилар етишиб чиқди. Улардан бири бошчўпон Тожибек Юнусов. Ҳар йили ҳар юз совлиқдан 120—135 га етказиб қўзи олади. Маҳмуд Адеев, Сотилхон Отаев, Мустафо Одамбеков сингари чўпонлар ҳам эл ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

Совхознинг иқтисодий куввати мустаҳкамланди. Саккизинчи беш йилликда 1 миллион сўм соф фойда олинди. Ўнинчи беш йилликда бу фойдани янада кўпайтириш учун курашилмоқда.

Совхозда суғориладиган ер йўқ. Асосий бойлик — бу яйловлар. Баҳор серёғин бўлган йилларда кўплаб ем-хашак жамғариш имкониятлари туғилади. Лекин ўтган йили ҳам, бу йил ҳам баҳор анча қурук келди. Кузги буғдойлар яхши пишиб етилмади. Ўт-ўланлар барқ уриб ўсмади. Бироқ совхознинг миришкор чўпонлари ҳамма имкониятлардан фойдаландилар.

Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институти, ботаника институти мутахассислари билан ҳамкорликда зарур тадбирлар кўрилмоқда. Ҳозирга қадар 4,5 минг гектар майдонга изень ўти экилди. Бу ўсимлик сувсизликка яхши бардош беради. Ҳатто қиш кунлари изень экилган майдонларда қўй боқиш мумкин. Келгусида бундай майдонлар кенгайтирилади.

Совхоз мутахассислари: бош зоотехник, партия комитетнинг секретари, Ботир Бердимуродов, бош агроном Ўроз Ералиев, бош экономист Сафарбой Бойтенозлар ҳам совхоздан етишиб чиққан кадрлар.

Аббосхўжа ака ана шуларга, тажрибакор чўпонларга суянади. Булар унинг қанотлари. Ана шу қанотлар совхозни юксакликларга парвоз қилдирмоқда.

Директор ютуқлар билан хотиржамланишни, мағрурланишни сира ёқтирмайди. Устоз чўпон, моҳир ташкилотчи, меҳрибон мураббий. Ёшларни ҳам ана шу руҳда тарбияламоқда.

Ёш чўпонлар билан суҳбатда Аббосхўжа ака кўпинча мана бу гапларни такрорлайди:

— Қўйчилик энг сердаромад, фойдали тармоқ. Лекин бунга эришиш учун эса касбни севиш, ардоқлаш керак. Қўйнинг семизи қўйчидан, деб бекорга айтмайдилар. Яхши боқмасанг ҳам молинг кетади, ҳам обрўйинг. Қўйга кечаси-ю кундузи қараб туриш керак. Ҳар бир фаслда қўйга қарашнинг ўзига хос томонлари бўлади. Қишда қўйнинг таги доимо қуруқ турсин. Бу фаслда қўйни кунга қараб ёйсанг, эркин юради. Шамолга қараб ёйсанг, оч қолади. Қаттиқ қишда кечаси ҳам овқат бериб қўйни қимирлатиб туриш керак. Акс ҳолда совуқ таъсир қилиши мумкин.

Кўк энди чиқиб келаётганида рангли ўтга яхши тўйган қўй тез мойланади. Бақувват бўлиб ўсади, касалликка чалинмайди. Ёзда, жазира иссиқда қўйни қўланкасига қараб ҳайдасанг, бошини пастга солиб, кўринган ўтни еб кетаверади. Иссиқ кунларда қўйни кечаси салқинда, серўт яйловларга ёйиш керак.

Кузда қочиримдан бурун боласидан ажратгач, туну-кун ёйиши керак. Қисир қолмайди. Бақувват, семиз бўлиб ўсади. Орик қўйдан яхши насл олинмайди. Шунинг учун кузда уни яхшилаб семиртириш керак. Қўй семиз бўлса, қўзи ҳам дуркун бўлади, жуни сифатли бўлиб етилади...

Ҳаёт тажрибаси — бу тенги йўқ бебаҳо бойлиқ, мулк ҳисобланади. Бу тажрибалар, бу бойликлар фақат директорнинггина эмас, совхоздаги каттадан-кичикнинг умум мулкига, бойлигига айланиб қолган. Тадбиркор, узоқни ўйлаб иш қиладиган Аббосхўжа ака бошлиқ чўпонлар бу мулкни кўз қорачиғидек асраш билан бирга уни бойитмоқдалар. Мана оддий бир мисол: илгарилари бир қирқимдан сўнг қўйлар гўштга топшириб юборилаверар эди. Эндиликда эса бўрдоқига қўйилган қўйлар гўштга топширилишдан олдин жуни қирқилиб олинади. Ана шунинг ҳисобига ҳар йили 50—55 минг сўм қўшимча фойда олинмоқда. Бу йил ҳар 100 совлиқдан 108 тадан қўзи, 83 тонна ўрнига 87 тонна жун олинди, 508 тонна ўрнига 538 тонна гўшт топширилиб, мажбурият ортиғи билан бажарилди. Гўштга топширилган қўйнинг оғирлиги ўртача 51 килограммдан тўғри келди.

Омилкорлик, ишга ижодий муносабат — бу энг яхши фазилатдир. Ана шу фазилат совхознинг йил сайин янги марралар сари дадил одим ташлашига сабаб бўлаётир.

Н. РИХСИЕВ.

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ

ШУДГОР ҚИЛ!

РАЙОНДА БИРИНЧИ БЎЛИБ

Бекобод районидаги «Победа» колхозининг меҳнаткашлари юбилей йилини муваффақиятли якунлаш билан бир қаторда келгуси йил мўл ҳосили учун пухта ҳозирлик кўрмоқдалар.

Барча дала ишларини Тошкент область партия комитети маъқуллаган Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзолари ишлаб чиққан тадбирлар асосида олиб бораётган хўжалик деҳқонлари районда биринчи бўлиб шудгор қилиш планини бажардилар. Колхоз далаларида 14 та ҳайдов трактори юқори унум билан ишлаб турди. Ҳар куни 160—200 гектар майдон 38—40 сантиметр чуқурликда ҳайдалди. Шудгорлашдан аввал 10 та махсус трактор ёрдамида мавжуд 2011 гектар майдоннинг ҳар гектарига 150 килограммдан минерал ўғит солинди. Майдонлар структурасига қараб маҳаллий ўғитлар чиқарилди.

Далаларни сифатли шудгорлаш ва кузги-қишки тадбирларни ўз вақтида ўтказиш юзасидан бошланган социалистик мусобақада хўжаликнинг Тожибой Эрназаров бошлиқ бригадаси пешқадамлик қиляпти. Бригада механизатори Тўйчибой Шербоев ўз ҳайдов трактори билан мавсумда 200 гектар майдонни сифатли шудгорлади.

Айни кунларда колхоз далаларида маҳаллий ўғит чиқариш, суғориш тармоқларини тозалаш каби ишлар қизғин давом эттирилмоқда.

К. РАҲМОНБЕРДИЕВ.

ПАРТИЯВИЙ ИШ ТАЖРИБАСИ ЎРТОҚЛАШИЛМОҚДА

24 январь куни «Средазэлектроаппарат» бирлашмаси Тошкент бош корхонаси Ўзбекистон пойтахтида ишлаб турган 35 ишлаб чиқариш бирлашмалари партия ташкилотлари раҳбарларининг учрашув жойи бўлди. Улар шаҳар партия комитетининг ташаббуси билан тузилган ана шу хўжалик бўлинмалари партия комитетлари секретарлари кенгашининг навбатдаги мажлисига келдилар.

Мажлисда «Средазэлектроаппарат» партия комитетининг секретари А. С. Маҳмудов сўзга чиқди. У бирлашма партия ташкилотлари маҳсулот сифатини бошқариш комплекс системасини муваффақиятли жорий этишга қандай қилиб эришаётганликлари тўғрисида гапириб берди. Коммунистлар ҳар бир участкада иш сифатини ошириш учун мусобақага бошчилик қилдилар, ишлаб чиқаришни такомиллаштириш соҳасида мутахассислар томонидан ишлаб чиқилган планнинг бажарилиши устидан назорат ўрнатдилар. Партия комитети бош заводнинг тажрибаси бирлашмадаги барча филиаллар, шу жумладан, қишлоқ жойларда барпо этилган янги корхоналар мулки бўлиб қолиши тўғрисида жон куйдирди. Корхоналар бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг партия комитети ҳузурида ташкил этилган кенгаши бу соҳада катта иш олиб бормоқда. Мана унинг натижалари: бирлашма чиқараётган буюмларнинг учдан бир қисмига давлат сифат белгиси берилган.

Бирлашма партия комитети секретарларининг кенгаши ишлай бошлаганига бир неча ой бўлди, лекин кенгаш бир қанча ташаббуслар билан майдонга чиқди. Партия комитетларининг секретарлари унинг ёрдамида В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида, «Қизил тонг» тикувчилик бирлашмасида партиявий иш тажрибаси билан танишдилар. Кенгашнинг иш планида яқин вақт ичида меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, янги техникани жорий этиш соҳасидаги тажрибани ўрганиш кўзда тутилган.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИНИНГ КУЙЧИСИ

Атоқли қозоқ ёзувчиси, Ленин мукофотининг лауреати Мухтор Авезов кўп миллатли совет адабиётининг энг йирик усталари қаторида фахрли ўрин эгаллайди. Унинг «Абай йўли» деб аталган ўлмас эпопеяси, инсонпарварлик ва халқлар ўртасида дўстлик буюк идеаллари билан суғорилган бошқа асарлари кўпгина тилларга таржима қилинди ва миллион-миллион китобхонларнинг муҳаббатига сазовор бўлди. 24 ноябрь куни Москвада, СССР Большой театрида бўлиб ўтган тантанали кеча ана шу ажойиб сўз устаси туғилган кунининг 80 йиллигига бағишланди.

Тантанали кечада В. В. Гришин, А. П. Кириленко, П. Н. Демичев, И. В. Капитонов, М. В. Зимянин ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

Кечани СССР ёзувчилар Союзи правлениесининг секретари К. М. Симонов очди. Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Н. Имашев Муҳтор Авезов ҳақида гапирди.

Авезов, деди у, жаҳонни революцион негизда ўзгартириш тўғрисидаги ленинча ғоялардан, собиқ чор Россиясининг барча халқлари сингари қозоқ халқини ҳам чинакам озодликка чиқарган Октябрь ғояларидан, социализм ҳақидаги ҳақиқатдан илҳомланган эди. Совет воқелиги, совет адабиёти асосчиларининг ва аввало, Горькийнинг тажрибаси ва ибрати ёзувчи Авезовнинг камол топишида ҳал қилувчи роль ўйнади. Ёзувчининг кўпгина ҳикоялари, повестлари, драматик асарлари патриархал-уруғчилик тузумидан социализм сари ғоят катта қадам қўйган қозоқ халқи социал ҳаётининг чуқур қатламларини ҳаққоний очиб беради.

Ажойиб сўз устаси бўлган Авезов ўз миллий маданияти доирасидагина чекланиб қолмади, унинг ижоди ва жамоат фаолияти умумиттифоқ ва жаҳон аҳамиятига моликдир. Кечада сўзга чиққан нотиқлар ана шу ҳақда гапирдилар.

(ТАСС мухбири).

1-«Пискент» совхози механизаторлари ҳосилдан бўшаган ерларни пешма-пеш сифатли шудгор қилиб, келгуси йил ҳосилига пухта замин яратмоқдалар. Механизаторлар ўртасида ташкил этилган мусобақада Расул Биналиев пешқадамлик қилаётир. У кунига 10—12 гектар ерни сифатли шудгор қилаётир.

А. Абалян фотоси.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ «УЛУҒ ОКТЯБРЬ ВА ИНСОНИЯТ ТАРАҚҚИЁТИ» МАВЗУИДАГИ ДОКЛАДИ ҲАМДА КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА РСФСР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ҚЎШМА ТАНТАНАЛИ МАЖЛИСИ МАТЕРИАЛЛАРИНИ ЎРГАНУВЧИЛАРГА

МЕТОДИК ТАВСИЯЛАР

САВОЛЛАР:

1. Улуғ Октябрь — инсоният тарихининг, дунёни революцион ўзгартишнинг қудратли локомотиви.

2. Тинчлик учун кураш — СССР ташқи сиёсатининг негизи.

Биринчи масалани уч мавзуга бўлиб ўрганиш тавсия қилинади:

а) жаҳон социалистик системасининг вужудга келиши ва ривожланиши — Октябрнинг халқаро майдондаги асосий самараси;

б) Октябрнинг миллий-озодлик ҳаракати ривожланишига таъсири;

в) Октябрь ғалабаси — халқаро ишчилар ҳаракатининг курашида янги босқичнинг бошланиши.

Жаҳон социалистик системасининг таркиб топиши ва ривожланиши Европа, Осиё, Американинг қатор мамлакатларида социалистик революция ғалаба қилишининг натижаси бўлди. Бу революциялар мазкур мамлакатларнинг ўз ички ривожланишига биноан ғалаба қилди ҳамда Октябрь ғоялари ва ишларининг давоми бўлди, жаҳон социализми практикаси кенгайиб бойиб бораверди. Социалистик йўлга тушган мамлакатларнинг ҳар бири социалистик давлатчилик, социалистик индустрияни ривожлантириш, деҳқонларни кооперативлаштириш, халқ оммасини ғоявий қайта тарбиялаш проблемаларини ҳал этишга ўзига хос ҳисса қўшди. Аммо, социалистик қурилиш конкрет формаларининг хилма-хиллиги социалистик революция ва социалистик қурилишнинг муштарак туб, ажралмас белгиларини рад этмайди, балки уларни ифодалайди.

Жаҳон социализми ривожланишининг тажрибаси қуйидагиларни яққол кўрсатиб турипти:

— ҳокимият тўғрисидаги масала революциянинг аввалгидек бош масаласи бўлиб қолмоқда. Ё бутун меҳнаткаш халқ билан иттифоқ бўлиб, иш олиб бораётган ишчилар синфининг ҳокимияти, ёки буржуазия ҳокимияти — учинчи йўл бўлиши мумкин эмас.

— ишчилар синфи ва унинг иттифоқдошлари реал сиёсий ҳокимиятни қўлга олиб, бу ҳокимиятдан капиталистик ва бошқа эксплуататорларнинг социал-иқтисодий ҳукмронлигини тугатиш учун фойдаланганларидагина социализмга ўтиш мумкин;

— ишчилар синфи ва унинг авангарди бўлган коммунистлар янги жамият қуриш, экономикани ва барча ижтимоий муносабатларни социалистик негизда қайта қуриш учун курашда меҳнаткашлар оммасини руҳлантириб, жипслаштира олганларидагина социализм ғалаба қилиши мумкин.

— Меҳнаткашлар ҳокимияти революцияни синфий душманнинг ҳар қандай ҳужумларидан ҳимоя қила олган тақдирдагина социализм қарор топиши мумкин. (Мамлакат ичкарисида ҳам, хусусан унинг ташқарисида ҳам бундай ҳужумлар бўлиши муқаррар).

Социализмнинг ҳозирги замондаги ривожланиш сабоқлари. Октябрь тажрибасининг халқаро аҳамиятини, В, И. Ленин айтган қуйидаги гапларнинг ниҳоят даражада ҳақ гаплар эканлигини яна бир марта исботлаб турипти. «Рус намунаси, — деган эди В. И. Ленин, — **ҳамма мамлакатларга,** улар учун муқаррар бўлган ва уларнинг яқин келажакларида бўладиган баъзи бир ва ғоят муҳим нарсаларни кўрсатиб турибди».

Социалистик давлатлар ўртасида ва аввало социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ўртасида вужудга келган янги муносабатлар жаҳон социализм системасининг ҳозирги дунё ҳаётига қўшган катта ҳиссаси бўлди. Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг муносабатлари муштарак мақсадлар ва манфаатлар билан, ўртоқларча бирлик ва ўзаро ёрдамлашиш алоқалари билан жипслашган суверен, тенг ҳуқуқли давлатларнинг иттифоқи, дўстлиги ва ҳамкорлигига асосланган муносабатлардир. Улар ҳамма социалистик мамлакатларнинг янада тез ривожланиб боришларига ҳар томонлама кўмаклашмоқда.

Октябрь революцияси **миллий-озодлик ҳаракатининг** ривожланишига, жуда катта таъсир қилди.

УЧИНЧИ МАШҒУЛОТ

Октябрнинг ғалабаси империализмга қарши қаратилган миллий-озодлик курашини шундай босқичга кўтардики, иккинчи жаҳон урушидан кейин, фашизм устидан ғалаба қозонганимиздан сўнг империализмнинг мустамлакачилик системаси ва унинг классик формалари тугатилди. 2 миллиард нафардан кўпроқ кишининг мустамлакачилик асоратини улоқтириб ташлаганлиги жаҳоншумул тарихий аҳамиятга эга бўлди. Шу нарса ғоят муҳимки, озодликка эришган давлатларнинг кўплари капиталистик ривожланиш йўлини рад этмоқдалар ҳамда эксплуатациядан холи бўлган жамият қуришни ўз олдиларига мақсад қилиб қўймоқдалар, социализм йўлини кўзламоқдалар.

Социалистик давлатлар эса уларнинг содиқ ва ишончли дўстларидир.

Эндиликда озодликка эришган халқлар империализм ва ички реакция кучларига қарши машаққатли кураш олиб бормоқдалар. Ривожланаётган мамлакатлар халқларининг чинакам озодлик йўли баъзан эгри-бугри бўлса ҳам, унинг бош йўлини ҳеч қандай куч ўзгартира олмайди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев айтганидек, «халқлар озодлиги иши асло енгилмайди, унинг истиқболи порлоқ. Октябрь ёққан машъал жаҳон тарихининг бу фронтида ҳам сўнмайди».

Октябрнинг ғалабаси **халқаро ишчилар ҳаракати** курашида янги босқич очди.

СССРда, сўнгра эса бошқа мамлакатларда ҳам социализм қурилиши капитал мамлакатларидаги пролетариатнинг сиёсий етуклиги ўсишига, уюшқоқлигининг кучайишига, халқаро коммунистик ҳаракатнинг вужудга келиши ва ривожланишига, социализм учун курашда пролетариат иттифоқчиларининг фронти кенгайишига ёрдам берди.

Капитализм кризисининг чуқурлашуви натижасида омманинг туб социал ўзгаришларга бўлган интилиши тобора кучаймоқда. Ана шундай шароитда Коммунистик партиялар ўз революцион курашларининг стратегияси ва тактикасини такомиллаштирмоқдалар, монополиялар ҳукмронлигига қарши курашда барча демократик кучларни жипслаштиришга эришмоқдалар. Бу курашда тактикани ўзгартириш, янги иттифоқчилар орттириш учун компромиссларга йўл қўйиш мумкин. Аммо шуни унутмаслик керакки, тактика манфаатларини кўзлаб принципларни қурбон қилиш асло ярамайди.

Шундан сўнг пропагандистлар Коммунистик партиялар ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг асосий принципларини тингловчиларга тушунтириб бериши, коммунистик сафлар жипслигини қўпориш учун империалистлар қилаётган уринишларнинг моҳиятини тушунтиришлари даркор.

Машғулотнинг иккинчи масаласига ўтишда шуни таъкидлаш лозимки, Октябрь ғоялари, Тинчлик тўғрисидаги ленинча Декрет ғоялари СССР ташқи сиёсатининг негизидир. СССР тинчликсевар ташқи сиёсатининг асосий принциплари СССР янги Конституциясида (28—30-моддаларда) қонуний равишда мустаҳкамлангандир.

Совет Иттифоқи, бутун социалистик ҳамдўстлик куч-қудрати ва халқаро обрўсининг тобора ўсиб бораётганлиги, уларнинг халқаро муносабатларни тинч-тотув яшаш принциплари негизида қайта қуриш борасидаги улкан фаолияти, халқаро ишчилар ҳаракати ва миллий-озодлик кучлари томонидан эришилаётган муваффақиятлар, капиталистик дунё ҳукмрон доиралари муайян қисмининг жаҳондаги реал вазиятни тушуниб иш кўраётганлиги халқаро майдонда тинч-тотув яшаш принципларининг қарор топишига олиб келди.

Мазкур принципларнинг турли тузумдаги давлатлар ўртасидаги муносабатларда қарор топаётганлиги, халқаро тангликнинг юмшаши қуролланиш пойгасини тўхтатиш, мустаҳкам тинчликни таъминлаш, ҳозирги замоннинг муҳим ҳаётий масалаларини ҳал қилиш учун мустаҳкам замин яратиб бермоқда. Булар — тобора ўсиб бораётган Ер юзи аҳолисини озиқ-овқат, хом ашё, энергия манбалари билан таъминлаш, Осиё, Африка ва Латин Америкаси мамлакатларида мустамлакачилик вужудга келтирган иқтисодий қолоқликни бартараф қилиш, инсон учун табиатни асраб қолиш каби проблемалардир.

Шу муносабат билан давлатимиз кўтараётган янги ташаббусларнинг аҳамиятини таъкидлаш лозим. Совет Иттифоқи ядро қуроли ишлаб чиқаришни барча давлатлар айни бир вақтда тўхтатиш тўғрисида битим тузишни таклиф қилмоқда. Бу ерда гап ҳар қандай қурол тўғрисида — хоҳ атом, водород, ёки нейтрон бомбалар ёки снарядлар бўлсин, уларни ишлаб чиқариш айни бир вақтда тўхтатилиши ҳақида бормоқда. Шу билан бир вақтда ядро қуролига эга бўлган давлатлар ядро қуролининг тўпланган запасларини аста-секин камайтиришга киришиш, уларни тамомила, «юз фоиз» тугатиш тўғрисида ўз зиммаларига мажбурият олишлари мумкин.

Совет давлати ўзининг 60 йиллигида ҳамма ҳукуматлар ва халқларга мурожаат қилиб, атом энергиясидан фақат тинч мақсадларда фойдаланишга даъват қилди. Ядро уруши хавфини камайтириш атмосферада, космосда, сув ва ер остида ядро қуроли синовларини тақиқлаш билан бевосита боғлиқдир. Шу масала юзасидан олиб борилаётган музокараларни олдинга силжитиш мақсадида Совет Иттифоқи ядро қуролининг ҳамма синовларини муайян муддатга тақиқлаб қўйиш билан бир қаторда тинчлик мақсадларини кўзлаб ядро портлатишларини тўхтатиб қўйишни эълон қилиш ҳақида битимга келишишга тайёрлигини билдирди.

Давлатимизнинг бу янги ташаббуслари Совет Иттифоқининг Октябрь ишига, Лениннинг «Халқларга — тинчлик» деган васиятига содиқлигининг ёрқин далилидир.

АДАБИЁТ:

В. И. ЛЕНИН: **Коммунизмда болаларча «сўллик» касали.** Тўла асарлар тўплами, 41-том.

В. И. ЛЕНИН. **Шарқ халқлари коммунистик ташкилотларининг II Бутунроссия съездида 1919 йил 22 ноябрда қилинган доклад.** Тўла асарлар тўплами, 39-том.

Совет Социалистик Республикалар Иттифоқининг Конституцияси [Асосий Қонуни]. 4-боб, 28—30-моддалар).

Л. И. БРЕЖНЕВ. **СССР Олий Советининг навбатдан ташқари еттинчи сессиясида 1977 йил 4 октябрда қилинган доклад.**

Л. И. БРЕЖНЕВ. **«Улуғ Октябрь ва инсоният тараққиёти».** КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг тантанали мажлисида 1977 йил 2 ноябрда қилинган доклад. Иккинчи бўлим.

Л. И. БРЕЖНЕВ. **«Коммунизм йўлидаги тарихий марра».** «Проблеми мира и социализма» журналининг 11-сонидаги мақола. (республика ва маҳаллий газеталарнинг 24 ноябрь сони).

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва Совет ҳукуматининг жаҳондаги барча мамлакатларнинг халқлари, парламентлари ва ҳукуматларига мурожаати. (Республика ва маҳаллий газеталарнинг 1977 йил 4 ноябрь сони).

«Улуғ Октябрь ва ҳозирги замон» мавзуидаги халқаро илмий-назарий конференциянинг материаллари.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ МАОРИФ УЙИ.

ЯНГИЙЎЛ кондитер фабрикасининг коллективи самарадорлик ва сифат беш йиллигида маҳсулотлар сифатини янада оширишга алоҳида эътибор бермоқда. Шунингдек, корхонада ойлик ва квартал топшириқлари мунтазам ошириб бажарилмоқда. Суратларда: цех бошлиғи Аббос Қосимов ишчи Валентина Кленина тайёрлаган маҳсулотлар сифатини кўздан кечирмоқда. Илғор қандолатчи Шохсанам Зейналова иш устида.

1978 ЙИЛ ҲИСОБИГА

РАЙОНДАГИ йўл қуриш ва ремонт қилиш бошқармаси ишчилари юбилей йили социалистик мусобақасига қўшилиб ишлаб чиқариш сифати ва самарадорлигини тобора оширмоқдалар.

ЙЎЛЛАРНИ ремонт қилиш, транспорт ҳаракатини тўхтовсиз давом эттиришни таъминлаш ана шу йўлсозларнинг зиммасига юклатилган. Бошқарма коллективи куни кеча ўнинчи беш йилликнинг дастлабки икки йили план топшириғини муваффақият билан бажарди. Шу йилнинг ўтган ўн ойи мобайнида пландаги 410 минг сўм ўрнига 485,5 минг сўмлик иш бажарилди. Шу кунларда Деҳқон Пўлатов ва Абдуҳамид Пиримов каби прораблар етакчилик қилаётган йўлсозлар 1978 йил ҳисобига меҳнат қилишмоқда.

Э. САИДКАРИМОВ.
Бўка райони.

СТУДЕНТЛАР ЛАБОРАТОРИЯСИДА БУНЁД ЭТИЛДИ

Тошкент политехника институтининг Чирчиқдаги кечки факультети студентлари техника фанлари кандидати А. М. Плахтиев раҳбарлигида ишлаб чиққан катта ўзгармас токларнинг контактсиз ўзгарткичлари Серево металлургия комбинатида жорий этилди. Янгиликни жорий этишдан кўрилган иқтисодий самара ўнлаб минг сўмга борди.

Ушбу факультет студентларининг ишлаб чиқаришнинг кўпгина актуал проблемалари бўйича олиб борган илмий тадқиқот натижаларидан ҳозир республика корхоналари — Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси билан Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатида, Фарғонадаги химиявий тола заводида, «Ўзбекхиммаш»да кенг кўламда фойдаланилмоқда. Факультет шу йилнинг ўзидагина юз минг сўмликдан ортиқ — пландан икки баравар кўп хўжалик шартномалари асосидаги ишларни бажарди.

ДАМ ОЛИШ ЗОНАЛАРИДА ТЕЛЕВИЗОР

Республикамизнинг Хумсон (Тошкент области) дам олиш зоналарида биринчи маротаба телевизорлар кўрсата бошлади. Бу ерда Тошкент телевидениесининг биринчи программаси кўрсатувларини қабул қилишга мўлжалланган иккита баланд ретранслятор тоғ чўққисида монтаж қилинди. Йил охиригача Хумсон аҳолиси ва у ерда дам олувчилар иккинчи программа орқали ҳам эшиттиришларни кўриш имконига эга бўладилар.

ЎзТАГ.

ФОЙДАЛИ ҚЎЛЛАНМА

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

«Келажакка назар ташлар эканмиз, яна битта хулоса чиқаришимиз зарур,— деди ўртоқ Л. И. Брежнев «Улуғ Октябрь ва инсоният тараққиёти» мавзуидаги докладида. — Совет кишиларининг онглилик даражаси, маданияти, гражданлик масъулияти турмушнинг ҳамма соҳалари ва жамиятимизни ривожлантириш учун тобора катта роль ўйнайверади. Ҳар бир кишини юксак ижтимоий мақсадларга интиладиган, ғоявий эътиқодли, меҳнатга чинакам ижодий муносабатда бўладиган қилиб тарбиялаш энг муҳим вазифаларнинг биридир. Коммунизм учун курашнинг жуда муҳим фронти мана шу йўлдан ўтади. Иқтисодий қурилишнинг бориши ҳам, мамлакатнинг социал-сиёсий ривожланиши ҳам шу фронтдаги ғалабаларимизга тобора кўпроқ боғлиқ бўлаверади».

Худди шу боисдан ҳам КПСС жумладан пропаганда ва агитация ишларига катта эътибор бериб, уларни коммунистик қурилишнинг қудратли воситаси, деб қарамоқда. КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXV съезди қарорларини бажаришда оғзаки сиёсий агитациянинг ролини ошириш тўғрисида» чиқарган қарорида таъкидланганидек, партия ташкилотлари совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялаш, партия съездининг ўнинчи беш йиллик улуғвор планларини муваффақиятли бажариш учун сафарбарлик қилиш борасидаги фаолиятларида сиёсий ва иқтисодий таълим системасидан, лекция пропагандасидан, оғзаки тарғиботнинг хилма-хил формаларидан кенг қўлланмоқдалар.

Маълумки, меҳнаткашларнинг онглилик даражасини янада ошириш, уларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги кенг қамровли ва хилма-хил вазифаларни амалга оширишда оғзаки агитациянинг, унинг асосий фигураси бўлмиш сиёсий ахборотчи, агитатор, сиёсий докладчиларнинг роли каттадир. Ана шу ғоявий кадрларимиз ишининг самарадорлиги ва таъсирчанлигини янада ошириш мақсадида кейинги вақтда оғзаки сиёсий агитация кадрларига мўлжалланган қатор китоблар, дарсликлар, қўлланмалар чиқарилди. Москвадаги сиёсий адабиёт нашриёти чоп этган **«Агитатор ва сиёсий ахборотчининг қисқача луғат-справочниги»** шуларнинг биридир.

Бу фойдали қўлланма партиянинг жамоатчи идеология кадрларига коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида КПСС ички ва ташқи сиёсатининг моҳиятини меҳнаткашларга тушунтириш, уларнинг меҳнат ва ижтимоий-сиёсий активлигини янада ошириш борасидаги ишларида яхшигина ёрдамчи бўлаолади.

Мазкур луғатнинг мазмунини КПСС XXV съезди материаллари ва қарорларида, партия Марказий Комитетининг қарорларида тез-тез учраб турадиган терминлар ва тушунчалар ташкил қилади. Шунингдек, унда справка характеридаги ҳамда умумий назарий қоидаларга оид терминлар ёритилган. Луғат сиёсий ахборотчиларнинг ихтисослигига мувофиқ шартли равишда «Сиёсий ҳаёт», «Иқтисодий ҳаёт», «Маданий ҳаёт», «Халқаро муносабатлар» каби бўлимларга ажратилган. Луғатнинг яна бир муҳим жиҳати шундаки, ҳар бир сиёсий терминга қисқа ва лўнда тушунча берилади, жуда кўп факт ва рақамлар, намунавий мисоллар келтирилади. Шунингдек, луғатдаги сўзлар бўлимлари орасида алифбе тартибида жойлаштирилган бўлиб, ҳамма мақолаларнинг умумий кўрсаткичи ҳам берилганки, бу ҳам ундан фойдаланишни осонлаштиради.

Агитатор ва сиёсий ахборотчилар учун мўлжалланган мазкур луғат сиёсий, иқтисодий, маданий ҳамда халқаро ҳаётнинг энг муҳим масалаларини қамраб олганлиги билан диққатга сазовор бўлиб, шубҳасиз, агитатор ва сиёсий ахборотчининг кундалик фаолиятида керакли фойдали қўлланмадир.

«Агитатор ва сиёсий ахборотчининг қисқача луғат-справочниги» оммавий нусхада босилган.

И. СУЛТОНОВ.

ЛОЙИҲАЧИЛАР УЧУН

«Гипропромсельстрой» институти учун «Главташкентстрой» бинокорлари замонавий, беш қаватли бино қуриб бердилар. Институт биносида архитектура, лойиҳалаш ва бошқа кўмакчи ишлар билан шуғулланиладиган хоналар бор. Энг янги асбоб-ускуналар, лойиҳада кўзда тутилган чоғроқ синов зонаси архитекторларга қишлоқ меҳнаткашларининг буюртмаларини бажаришларида ёрдам беради.

(ЎзТАГ).

ОЛМАЛИҚДАГИ гилам фабрикасининг ишга тушганига кўп вақт бўлгани йўқ. Шу қисқа давр ичида корхона коллективи кўркам ва сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқариб, мижозлар эътиборини қозонди. Фабриканинг бирнеча хил палослари Давлат Сифат белгиси билан чиқарилмоқда. Суратларда: илғор тўқувчи Равшаной Одилова иш устида. Тўқув цехининг кўриниши. Пешқадам тўқувчи Зоя Назарова.

А. Абалян фотолари.

ЎЗБЕКИСТОН ДОСААФ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

24 ноябрь куни Тошкентда Ўзбекистон ДОСААФ Марказий комитетининг пленуми бўлди. Пленумда кўнгилли жамият комитетлари ҳамда ташкилотларининг иш услуби ва методларини КПСС XXV съезди талаблари асосида яхшилаш тўғрисидаги масала муҳокама этилди. Жамият раиси, генерал-майор А. М. Ҳожибоев доклад қилди.

Пленумда таъкидлаб ўтилганидек, жамият партия ташкилотлари раҳбарлигида, совет органларининг ёрдамида, касаба союзлари, комсомол билан қалин ҳамкорликда оммавий мудофаа, ҳарбий-ватанпарварлик, спорт ишларини такомиллаштириш соҳасида кўпгина ишларни амалга оширмоқда.

БАЙРАМ БИЛАН ҚУТЛАДИЛАР

24 ноябрь куни Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг мажлислар зали МХР, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат байроқлари билан безатилди. Монголия халқ республикаси эълон қилинган куннинг 53 йиллигига бағишланиб бу ерда тантанали йиғилиш ўтказилди.

Йиғилиш аҳли Тошкент ва бутун Ўзбекистон меҳнаткашлари номидан монгол дўстларни байрам билан табрикладилар.

Йиғилишда МХРнинг Тошкентдаги бош консули вазифасини ижро этувчи Сосорбарамин Буд нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

«ЯНГИОБОД»ДАГИ ЯНГИЛИК

Қозоғистонга туташиб кетган қир ерларга жойлашган «Янгиобод» совхозининг қиёфаси йилдан-йилга ўзгариб, иш мазмуни ҳам бошқача бўлиб бораяпти.

Идорада совхоз директори Абдуллаҳад Абдулмаликов ёшгина бир аёл билан қандайдир ҳужжатни текшириб ўтиришган экан.

— Бу киши пешқадам бригада бошлиқларимиздан. Ҳакима Қўлдошева. Юбилей йилида гектаридан 42 центнердан пахта ҳосили олди, — деди директор.

Дарҳақиқат, бу аёл ҳосилдорликда гектаридан 43,5 центнердан хирмон кўтарган Рихсибой Сайдалиевдан кейин иккинчи ўринда бораётган моҳир бригада бошлиқларидан экан.

Совхозда эса пахта тайёрлаш плани 134,5 процент бажарилган. Ҳосилдорлик 40,3 центнерга етган.

— Лекин, — деди директор, — бу йил пахтачилик билан хайрлашамиз. Бу бизнинг сўнгги маррамиз ва сўнгги хирмонимиз.

— Нега? — сўрадик.

— Чорвачилик комплекси фойдаланишга топширилди.

Шундай қилиб, «Янгиобод»да янги ҳаёт бошланди. Совхоз асосан сут ва гўшт етиштиришга ихтисослашган хўжаликка айланди. Комплексда 200 бошдан сигир сиғадиган 6та замонавий сигирхона, тандем усулида ишлайдиган 3та сут блоки ишга тушди.

Ҳозир комплексда 1200 бош сигир ва бузоқлаш арафасида турган ола-қора зотли ғунажинлар бор. Бу йил соғин сигирларнинг ҳар биридан 3 минг 300 килограммдан сут соғиб олиш учун курашилмоқда. Ҳозиргача ҳар сигирдан 2752 килограммдан махсулот топширилди. Бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 202 килограммдан кўп.

— Қишловга тайёргарлик қалай?

— Биноларимиз, кўриб турибсиз янги, қишлов учун жуда қулай. Ем-хашак етарли.

Дарҳақиқат, хўжаликда чорва қишлови учун ем-хашак жамғариш ишлари чакки эмас. Пландаги 500 ўрнига минг тонна сенаж, 2332 ўрнига 2430 тонна дағал хашак тайёрланган. Шунингдек, 2310 тонна силос бостирилиб, бу соҳадаги план тўла бажарилган.

Келгуси йилдан бошлаб ем-хашак базасини янада мустаҳкамлаш тадбирлари амалга оширилади. Ҳозир совхозда 300 гектар эски беда бор. Келгуси йили яна 500 гектар ерга янгидан беда экилади. 210 гектар ерга дон учун, 300 гектар ерга силос учун маккажўхори, 50 гектар ерга хашаки лавлаги, 300 гектар ерга арпа экилади. Хуллас, бу ерда молларни етарли миқдорда ем-хашак билан таъминлаш учун тўла имконият бор.

Совхоз маъмурияти кадр тайёрлаш, тандемда ишлашни ўргатиш учун соғувчилардан беш кишини Чудная мактабида ўқиб ўрганиш учун юборди. Илғор тажриба мактабидан сабоқ олиб келган хотин-қизлардан Муҳаррам Юсупалиева, Марям Тоғаева ва Захида Норқуловаларнинг ҳар бири илгари 14 бош ўрнига эндиликда 50 бошдан сигир соғишяпти.

Лекин янги комплексда ишни ҳар томонлама жонлантириш, унумдорликни ошириш учун айрим муаммоларни ҳал этиш лозим. Энг аввало комплексни малакали, ўз соҳасини севадиган кадрлар, ветеринар врачлар, зоотехниклар, мастер-наладчиклар билан таъминлаш зарур. Бунинг учун эса уй-жой проблемасини тезроқ ҳал этиш лозим.

Афсуски, бу иш орқага сурилмоқда. Директорнинг айтишича, уй-жой қурилишига 800 минг сўм ажратилган. Лекин қурилиш ташкилотлари лоқайдлик кўрсатмоқдалар. Лоқайдлик — энг ёмон иллат. Алоқадор ташкилотлар бу ҳақда дурустроқ ўйлаб кўришлари керак.

Б. ҲАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

В. И. ЛЕНИН номли Ўзбекистон металлургия заводи ҳузурида бунёд этилаётган электр қуввати билан пўлат эритиш комплексида иш қизғин давом этмоқда. Бунёдкорлар бу зарбдор объектнинг биринчи навбатини юбилей йилининг охирида фойдаланишга топширишга аҳд қилишган. Суратда: асосий корпуснинг кўриниши.

Н. Аюбжонов фотоси.

ҚОҒОЗ КУЧИГА УМИД БОҒЛАБ

11 ва 12-магазинларнинг айрим ходимлари харидорлар ҳақидан уриб қолишди. 4, 5, 9-мактаблардаги ошхоналар ходимлари кофени тўла қуйишмади, нон маҳсулотлари баҳосини ошириб сотишди.

Оҳангарон шаҳар савдоси, унинг партия ташкилоти бу аҳволни қандай баҳолайдилар? Биз район партия комитетининг инструктори Н. Яковлева билан бу ерда коммунистларнинг ҳисобот-сайлов йиғилишида қатнашдик. Товаршунослар, магазин мудирлари, сотувчилар, савдо директори сўзга чиқишди. Улар аҳолининг даромадлари ошаётганлиги ҳақида, магазинлар ва омборхоналар тармоғини кенгайтириш, мавсумий савдони ташкил этишни яхшилаш зарурлиги ҳақида гапирдилар. Лекин ҳеч ким ходимларни топширилган ишга юксак масъулият сезиш руҳида тарбиялаш ҳақида лол-мим демади.

Шаҳар савдосидаги бошқа йиғилишларда ҳам бу ҳақда жиддий гап-сўз бўлгани йўқ. Тўғри, кадрлар билан ишлашнинг аҳволини кўриб чиқишга қарор қилишган ҳам эди, лекин унинг таҳлили, муҳокамаси лозим даражада бўлмади. Докладчи, музокарада сўзга чиққанлар бирорта ҳам фамилияни айтишмади, бирорта ҳам факт келтиришмади. Тарбиялашнинг аҳамияти ҳақида умумий гаплардан нарига ўтишмади. Қарорда эса, шундай деб ёзишди: «Партия ташкилоти меҳнат интизомини мустаҳкамлашга эришиши, камчиликларни дадил очиб ташлаши ва бартараф этиши керак».

Нима учун яхши ниятлар қоғозда қолиб кетди? Ҳамма гап, афтидан, қоида бузарликка қандай муносабатда бўлишда қолган. Қоидаларнинг бузилишини бу ерда ёмонлик деб ҳисоблашса ҳам, уни шу тармоқ учун муқаррар ёмонлик деб ҳисоблашади. Ваҳоланки, шу Оҳангарон савдосида ҳам бунинг тамомила тескариси бўлган фактлар жуда кўп. Масалан, 15-магазин мудири У. Эшонқулова ўттиз йилдан бери ҳеч қандай танбеҳларсиз ишлаб келмоқда. Бундай ходимлар ўнлаб топилади. Лекин шаҳар савдосида уларнинг аҳлоқ-одоби, ишга муносабати бошқаларга намуна бўлиши учун ҳеч қандай тадбир кўрилмаяпти.

Район партия комитети аҳволни яхшилаши мумкин эди. Лекин район партия комитети ҳам худди шаҳар савдоси каби фақат товар обороти планининг бажарилиши билан қизиқади, холос. Аҳолига хизмат кўрсатиш маданиятини яхшилаш масалаларини кўриб чиқса ҳам, фактларни қайд қилишдан нарига ўтмайди. Бюро мажлисларининг бирида шундай деб таъкидланган эди: «Савдода харидорбоп товарларни бекитиб сотиш, харидорларга нисбатан қўполлик қилиш ва уларни ҳурмат қилмаслик ҳоллари бартараф этилмаган, растраталар, талон-тарож қилиш ҳоллари ҳамон тез-тез учраб туради». Гуноҳкор ўзи ким, нуқсонлардан қутулиш учун нима қилиш керак? Бюро аъзолари ана шундай масалаларни таҳлил қилишга уриниб ҳам кўрмадилар, «шошилинч чоралар кўриш талаб қилинсин», «қатъий кураш олиб борилсин» ва бошқа шу каби умумий жумлалар билан чекланишди. Бутун «ташкилотчилик» иши шу билан тугалланди.

Район партия комитетининг секретари В. Шереметьевский бу ерда савдонинг қийинлигини рўкач қилади. Жумладан, таъминотчилар савдонинг обрўсини қаттиқ туширмоқда. Енгил ва маҳаллий саноат корхоналари паст сифатли, эски моделдаги товарлар ишлаб чиқаришади. Савдонинг ўзи аянчли аҳволда бўлгани учун унга нисбатан катта талаблар қўйиб бўладими? Албатта, бундай муносабат ишга яхши ёрдам бермайди.

Ҳозир район партия комитети савдонинг аҳволини яна таҳлил қилиб кўришга тайёргарлик кўрмоқда. У бу ишга ўз ташаббуси билан тайёрланаётганлиги йўқ. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг бу тармоқни янада ривожлантириш бўйича чоралар ҳақидаги қарори муносабати билан Тошкент область партия комитети Оққўрғон районидаги қатор ташкилотларнинг ишини кўриб чиқди. Қабул қилинган қарорда топширилган ишни уддалай олмаган ёки ишончни йўқотган шахсларни бир лавозимдан иккинчи лавозимга тайинлаш фактлари борлиги таъкидлаб ўтилди. Шундан сўнг, Оҳангарон район партия комитети бизда аҳвол қандай экан, деб типирчилаб қолди.

Безовталаниш, содир бўлган аҳволни батафсил қараб чиқишга интилиш албатта табиий бир ҳол. Лекин, ҳамма бало савдони яхшилаш ҳақидаги ғамхўрлик ондасонда, кампаниячилик характерида бўлаётганлигидадир. Тармоққа раҳбарлик аниқ бир мақсадсиз, унинг ривожланиш истиқболларини ҳар томонлама ҳисобга олмаган ҳолда амалга ошириляпти.

САВДО ҚАНДАЙ РИВОЖЛАНМОҒИ КЕРАК

Кадрларни мустаҳкамлаш масаласини олиб кўрайлик. Ҳозирги вақтда савдога ёшлар кўплаб келишяпти. Улар қандай ишлашмоқда? Касблари маъқул бўляптими? Уларга қандай ёрдам бериш даркор? Район партия комитети ходимлари елкаларини қисишади: бу билан аҳволдан хабардор эмасликларини билдиришса керак.

Ваҳоланки, ўтган ўқув йилида савдонинг кўпчилик комсомоллари сиёсий тўгарак машғулотларида қатнашишмади. 465 савдо ходимидан 237 киши ўн йилликни битирганлиги ҳақида аттестати бўлмагани ҳолда саноқли кишиларгина ўзларининг умумий таълим савияларини оширмоқдалар.

Бундай сусткашлик ўз-ўзидан пайдо бўлгани йўқ. Сўнгги тўрт йил ичида Оҳангаронда бирорта ҳам замонавий магазин қурилмади, товар обороти эса салкам бир ярим баравар ортди. Аслини олганда савдо жараёнларини механизациялашнинг ҳеч қандай воситалари йўқ. Кўпчилик бинолар шу қадар торки, уларда савдо қилиш жуда машаққатли, айримлари иситилмайди, иссиқ сув билан таъминланмаган. Ходимларнинг маиший эҳтиёжлари жуда ёмон қондириляпти. Савдода уй-жой шароитини яхшилаши зарур бўлган ўнлаб онлалар бўлгани ҳолда, ўтган йили фақатгина битта квартира ажратилди. Бу йил иккита квартира ажратиш белгиланган эди, лекин шаҳар ижроия комитети бу квартираларни бошқа ташкилотларга бериб юборди. Бунинг оқибатида кадрлар қўнимсизлиги камаймаяпти. Шу йилнинг ўтган ўн ойида савдо корхоналарида 130 киши — бутун коллективнинг учдан бир қисми алмашди.

— Кишилар бўшаб кетишяпти, — дейди савдо директори Т. Князева хўрсиниб. — Заводларга, қурилишларга ишга кетишяпти. Уларда квартиралар тезроқ берилади. Дам олиш уйларига юборишади. Ишчи кишиси ҳақли равишда ўз коллективи билан ғурурланади, ўз ишини севади, бутун вужуди билан меҳнат қилади. Шунинг учун ҳам улар ҳар доим иззат-икромда. Бизда эса тамомила бошқача. Кўпгина кишилар магазинлар ва ошхоналарга кейинчалик яхшироқ иш топиб олиш мақсадида ишга киришади, шунинг учун ҳам худди бировга қарз учун ишлаётгандай меҳнат қилишади. Улар билан қаттиқроқ муносабатда бўлишимиз керак. Лекин шундоқ ҳам кадрларнинг кўплаб алмашиши янада ортиб кетади деб хавотирланамиз.

Шундай қилиб, ялпи кечириш, ахлоқ ва лавозим инструкциялари талабларини бузувчиларга нисбатан либерал муносабат яратилади.

Ачинарлиси шундаки, на район партия ташкилоти, на маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари, на савдо органлари бу муҳим масалага лозим даражада эътибор билан қарамаяптилар. Кадрларни мустаҳкамлаш, уларнинг ахлоқий ва ишчанлик фазилатларини кўпайтириш, харидорлар олдида масъулиятни кучайтириш каби асосий масалалар ҳал қилинмаяпти. Содир бўлган аҳволни эса қуруқ гап билан, ҳеч нарсага мажбур қилмайдиган пала-партиш қарорлар қабул қилиш билан яхшилашга уринмоқдалар.

Н. ГЛАДКОВ,
(«Правда» мухбири).
Ўзбекистон ССР.

(«Правда» газетаси 25 ноябрь).

ШИФОКОР КАДРЛАР ЎЧОҒИ

РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ йирик кимёгар шаҳри Чирчиқда урушдан кейинги йилларда катта социал ўзгаришлар юз берди. Бу ерда бир нечта янги йирик шифохоналар қурилди. Саноат корхоналари ҳузурида санитария-медицина қисмлари иш бошлади. Амбулатория ва санаторийлар меҳнаткашларга хизматга бел боғлади.

Бу шубҳасиз, малакали медик кадрларни кўплаб тайёрлашни тақозо этар эди. Шу мақсадда Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги қарамоғидаги Чирчиқ шаҳар медицина билим юрти ўз эшикларини кенг очди.

Бу малакали медик кадрлар ўчоғи 1952 йилда ўз фаолиятини бошлади. У социалистик Чирчиқ шаҳрида ташкил топган тўнғич медицина ўқув юрти сифатида донг таратди. Билим юртининг вужудга келиши кимёгарлар шаҳри социал ҳаётида муҳим воқеа бўлди.

Дарҳақиқат, ўтган йигирма беш йил давомида билим юртимиз катта, шарафли йўлни босиб ўтди. У республикамизнинг малакали шифокорлар етиштириб чиқарадиган йирик кадрлар ўчоғига айланди.

Кадрларнинг биринчи отрядини учирма қилган дастлабки йилни кечагидек яхши эслаймиз. Ўшанда 60 мутахассис бой билим ва тажриба орттириб, мустақил

ЧИРЧИҚ МЕДИЦИНА БИЛИМ ЮРТИ 25 ЁШДА

ҳаёт қучоғига йўлланма олган эди. Уларнинг кўпи жонажон шаҳримизда қолиб, халқ саломатлигини сақлаш ишига маҳкам бел боғлади.

Йиллар ўтди. Билим юртимиз областимизга, қолаверса, бутун республикамизга танилди. Чорак аср мобайнида бу даргоҳни 4,5 мингга яқин малакали шифокор битириб чиқди. Булар орасида мингга яқин фельдшер, 900 дан ортиқ акушер, 2 мингга яқин медицина ҳамшираси ва бошқа ихтисосдаги ёш шифокорлар бор. Эндиликда уларни республикамизнинг турли бурчакларида фаол меҳнат устида кўришингиз мумкин.

БИЛИМ юрти ўзининг юбилейини катта ютуқлар билан кутиб олди. Ҳозир у тўрт қаватли кўркам бинога жойлашган. Ўқув-моддий базамиз янада мустаҳкамланди. Кенг ва ёруғ аудиториялар, лаборатория ва кабинетлар бўлажак шифокорлар ихтиёрига бериб қўйилган. Элликдан ортиқ малакали шифокор-ўқитувчи бўлажак медицина ходимлари билан қизиқарли машғулотлар олиб боради. Л. Ким, М. Гороховская, Н. Бабилёв, Р. Ҳайдарова, Ф. Нафикова каби моҳир шифокорлар ва мураббийлар самарали меҳнатлари билан катта ҳурмат қозондилар.

Шу юбилей арафасида талабалар учун яна бир қулайлик туғдирилди. Билим юрти учун намунали ошхона ишга туширилди. Бу ерда бир йўла юз ўқувчи овқатланиши мумкин.

Ўнинчи беш йилликда янги ўқув корпусини қуриш кўзда тутилди. Бу эса, таълим-тарбия ишларини янада яхшилаш имконини беради. раверамиз.

Ҳозир бизда турли тўгараклар ишлаб турибди. Бадиий ҳаваскорлик, драма тўгаракларига кўпгина ёш актив қатнашмоқда. Спорт секциялари ҳам яхши фаолият кўрсатмоқда.

Билим юртимизнинг чорак асрлик юбилейи шаҳар меҳнаткашлари ҳаётида муҳим воқеадир. Биз бундан кейин ҳам таълим-тарбия ишлари кўламини кенгайтираверамиз.

Назира ИСМОИЛОВА,
Медицина билим юртининг директори.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ
ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ЖУДА КАТТА ХИЗМАТЛАРИНИ ТАҚДИРЛАБ

ПРАГА, 23 ноябрь. (ТАСС). Чехословакия Компартияси Марказий Комитети Президиумининг тақдимига биноан ЧССР президенти Г. Гусак КПСС Марказий Комитети бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Сусловни ЧССРнинг олий ордени — Клемент Готвальд ордени билан мукофотлади.

Совет ва Чехословак халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш ҳамда қардошларча ҳамкорликни ривожлантириш ишидаги хизматлари учун, марксизм-ленинизм назариясини ривожлантиришга, халқаро коммунистик ҳаракат бирлигини пролетар интернационализми принциплари асосида кучайтиришга ижодий ҳисса қўшганлиги учун, шунингдек туғилган кунига 75 йил тўлиши муносабати билан М. А. Суслов ана шу юксак мукофотга сазовор бўлди.

КАНАДА тинчлик тарафдорлари Оттава шаҳридаги АҚШ элчихонаси олдига «Йўқолсин нейтрон бомба!», «Қуролланиш пойгасига чек қўйилсин!» деб ёзилган шиорларни кўтариб келдилар. Суратда: намойиш қатнашчилари элчихона олдида.

ЮПИ—ТАСС телефотоси.

ГДР СУДИНИНГ ҲУКМИ

БЕРЛИН, 24 ноябрь. (ТАСС). Бу ерда Ғарбий Германия разведка хизматининг агентлари ГФР граждандари Х. Ян ва К. Каликс, шунингдек Ғарбий Берлинда яшовчи В. Ритиг устидан ўтказилган суд тамом бўлди. Улар ГДРга қарши жосусликда, шунингдек бошқа социалистик давлатларга қарши жиноят қилишда айбдор деб топилди. Тўрт томонлама тузилган битимга ҳилоф равишда Ғарбий Берлинда жосуслик қилиш учун база сифатида фойдаланилган.

Суд сўроғи вақтида Ғарбий Германия разведка хизматининг ГДРга қарши ҳарбий ва сиёсий жосуслик қилишда, ГФР гражданларини ёллаш ва ГДР гражданларини ўз социалистик давлатига душманликдан иборат ҳаракатлар қилишга кўндиришда жиноий восита ва методларни қўлланганлиги аниқланди.

Суд Х. Янни умрбод қамоқ жазосига, К. Каликсни 15 йил, В. Ритигни 10 йил озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилди.

ҚУРОЛ-ЯРОҒ ЕТКАЗИБ БЕРИЛМОҚДА

ПАРИЖ, 24 ноябрь. (ТАСС). Ишончли манбаларга қараганда, шу кунларда Сомали президенти Сиад Барренинг шахсий вакили Теҳронда бўлиб, у президентнинг мактубини Эрон Ташқи ишлар министрига топширганлиги бу ерда маълум бўлди. Мактубда президент Эроннинг Сомалига ҳарбий ёрдам кўрсатишини, хусусан оғир қурол етказиб беришини сўраган. Расмий бўлмаган манбалардан шу нарса маълум бўлдики, Эрон Сомалига қурол-яроғларни самолётларда Саудия Арабистони территорияси орқали етказиб бермоқда. Саудия Арабистони Эроннинг ана шу мақсадлари учун махсус ҳаво йўлини ажратиб берган.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

✦ СОФИЯ. Бу ерда Болгария философларининг биринчи съезди тугади. Съезд ишида мамлакат олимларидан 400 дан кўпроқ киши иштирок этди. Съездда қардош социалистик мамлакатлардан келган философлар меҳмон сифатида ҳозир бўлдилар.

Анжуман қатнашчилари ривожланган социалистик жамият қуриш босқичида философларнинг энг муҳим вазифаларини, илмий-тадқиқот ва идеология ишларини активлаштириш ҳамда самарасини ошириш масалаларини муҳокама қилдилар.

✦ БОНН. Сўнгги икки йил мобайнида Саар пўлат қуйиш саноатининг корхоналарида ишчилар сони 5 мингга камайди. «Рехлинг-Бурбах» компанияси Саардаги корхоналарда ишлаб чиқариш қувватлари камайтирилганлигини эълон қилганлиги натижасида металлурглардан яна 3500 киши ишсиз қолади.

✦ НЬЮ-ЙОРК. Йэльс университети электростанциясини қуршаб олишда қатнашган 59 кишини полиция қамоққа олди. Қамоққа олинган кишиларга «жамоат тартибини бузди» деган бир хил айб қўйилмоқда.

Университет ходимлари тараққийпарвар студентларнинг мадади билан ўқув юрти раҳбарларидан нарх-навонинг кескин равишда ошиб бораётганлиги туфайли иш ҳақининг кўпайтирилишини талаб қилмоқдалар.

✦ БУЭНОС-АЙРЕС. Пиночет фашистик тўдаси Чили касаба союзларининг раҳбарларига қарши репрессияларини тўхтатмаяпти. Ички ишлар «министри» Сантьягода айтганидек, касаба союз ташкилотларининг раҳбар арбобларидан етти киши мамлакатнинг шимолига сургун қилинади. Уларнинг ҳаммаси «сиёсий агитация юргизишда ва ишлаб чиқаришда тартибсизликлар келтириб чиқариш»да айбланмоқда.

✦ МАПУТУ. Жанубий Африка республикасининг эртанги кунидан ҳафсаласи пир бўлган ёш талантли мутахассислар ватанни ташлаб кетишни афзал кўрмоқдалар. ЖАР медицина ўқув юртларида ўтказилган социологик тадқиқот натижасида 1960 йилдан 1973 йилгача бўлган давр ичида врачлик дипломини олган олий ўқув юртини битириб чиқувчиларнинг 25 проценти чет элларда ишлаётганлиги аниқланди.

Витавтерсрандс университети медицина факультетининг декани Ф. Добентон ана шу рақамларни шарҳлаб, асосан энг яхши медик мутахассислар чет элларга кетаётганлигини кўрсатиб ўтди. Олий ўқув юртини имтиёзли диплом билан тамомлаб чиққан ҳар етти кишидан олти нафари мамлакатдан кетиб қолмоқда, деб таъкидлади, у.

(ТАСС).

СЕПАРАТ ТИЛ БИРИКТИРИШГА ҚАРШИ

Садатнинг сепарат ҳаракатларига қарши чиқаётган кўпгина араб мамлакатларининг раҳбарлари Миср президентининг Исроил томонидан босиб олинган Қуддусга қилган сафари вақтида ишлаб чиқилган режаларининг амалга оширилишига йўл қўймаслик учун керакли тадбирларни биргаликда кўриш мақсадида ўзаро маслаҳатлашмоқдалар.

Ливия Миср билан дипломатия муносабатларини узди. У Қоҳирага тамомила бойкот эълон қилди: Ливиянинг ҳаво йўллари, портлари ва территориал сувлари Миср учун ҳам, Мисрга борадиган ёки у ердан қайтиб келадиган чет эл кемалари ва самолётлари учун ҳам ёпиб қўйилди. Ливия олий халқ комитетининг ташқи ишлар билан шуғулланувчи секретариатининг баёнотида Мисрнинг ҳозирги ҳукумати «араб миллатининг ишончидан маҳрум бўлиб қолди» дейилади.

Хабар беришларича, Жазоир олий даражада ўтказиладиган кенгашга тайёргарлик кўриш учун Садатнинг сепарат ишларига қарши чиққан араб мамлакатлари ташқи ишлар министрларини ўз ҳузурига таклиф этиш ниятида эканлигини билдирди. Жазоир президенти Х. Бумиддин бундай кенгашга тайёрланиш мақсадида Дамашққа боради. Иордания бош министри М. Бадран Дамашқда Сурия Араб республикасининг президенти Х. Асад билан учрашди. Ливан президенти И. Саркис Байрутда Сурия ташқи ишлар министри А. Ҳаддам билан ва Фаластин озодлик ташкилоти ижроия комитетининг раиси Я. Арафат билан кенгашди. У Садатнинг ҳатти-ҳаракатлари оқибатларини Я. Арафат билан муҳокама қилди.

Учрашувдан кейин эълон қилинган қўшма баёнотда бундай дейилади: Садат тамомила таслим бўлиш ҳақида биргаликда тузилган режани ва Исроил шартларини қабул қилишга арабларни мажбур этиш яъни оккупация қонуний эканлигини тан олиш, фаластин халқи ҳуқуқларининг амалга оширилишидан воз кечиш доирасида Исроилга визит билан борди. Учрашув қатнашчилари барча араб давлатларини сепарат музокараларни қоралашга даъват этдилар.

Араб матбуотининг шарҳларида таъкидлаб ўтилганидек, Садат исроиллик агрессорга қарши турган араб мамлакатларининг бирлик фронтини бузиш йўлидан бориб, Тель-Авивга бебаҳо хизмат кўрсатди ва бунинг эвазига Тель-Авивдан ҳеч нарса ололмади. Шу муносабат билан Исроилнинг позициясини ташқи ишлар министри Даян очиқ ифодалаб берди. «Садат, — деди Даян, — Фаластин озодлик ташкилотининг вакиллари Женевада ҳозир бўлмаслигини билади. Миср президенти Кнессетда сўзлаган нутқида ва Қуддусдаги бошқа учрашувларда Фаластин озодлик ташкилотини сулҳ ҳақида ўтказилган музокараларнинг иштирокчиси деб ҳисоблаш масаласида бетараф қолди». Исроил министри Исроил босиб олинган араб территорияларини бўшатиб бериш ниятида эмас, деб таъкидлади. «Исроил ҳукумати, — деди у, — Садатни Қуддусга келишга таклиф этган бўлса ҳам, Миср раҳбарининг визити арабларнинг ана шу талабларини Исроилнинг бажариши лозим эканлигидан далолат бермайди».

Исроил хомийлари, Яқин Шарқда ғарбга тарафдор бўлган баъзи мамлакатлар ҳам Миср президентининг Исроилга қилган визити, унинг «ҳеч нарсага эришмай» Исроилдан қайтиб келганлиги Садатнинг мавқеини янада мушкуллаштириб қўяди ва араб дунёсида унинг яккаланиб қолишини кучайтиради, деб хавфсирамоқдалар. «Вашингтон пост» газетаси шу муносабат билан Америка дипломатияси «Сурияга тазйиқ кўрсатиш ва Фаластинликларни бетараф қилиб қўйиш» ниятидадир, деб ёзади.

Инглиз матбуотининг хабарларидан маълум бўлишича, президент Садат мамлакат ичкарисида ҳукуматнинг ҳозирги йўлига қаршилик кўрсатиш борасидаги ҳар қандай ҳаракатни «бостириш» чораларини кўради. Газеталар мамлакатда кўп кишилар қамоққа олинди, неча юзлаб фаластинликлар Садатнинг «ташаббуси»ни танқид қилганлиги учун мамлакатдан чиқариб юборилди, деб уқтириб ўтмоқдалар.

«Дейли телеграф» газетаси қуйидагиларни эслатиб ўтади: президент Садат Исроилга жўнаб кетиш олдидан яна беш мансабсиз министрни ҳукумат составига киритди. Бундан мақсад — «президентнинг визитига қарши норозилик билдириб истеъфо бериши мумкин бўлган министрларни алмаштиришдир». Айни вақтда катта мартабадаги неча юзлаб офицерлар истеъфога бўшатиб юборилди, бошқа офицерлар эса Қоҳира теварагида жойлашган базалардан юқори Мисрнинг олис жойларидаги лагерларга ёки Қизил Денгиз соҳилига кўчирилганлигини қўққисдан пайқаб олдилар.

(ТАСС).

ВЕНГРИЯ Халқ Республикаси бу йил Совет Иттифоқига пландан ташқари 250 та «Икарус» автобуси етказиб беради. СУРАТДА: СССРга экспорт қилинадиган автобуслар.

МТИ—ТАСС фотоси.

ПРОБЛЕМАНИ ҲАЛ ЭТИШ УЧУН

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Ҳиндистон ҳукуматининг ташаббуси билан Ҳиндистонда қишлоқ жойларда соғлиқни сақлаш ишларини ривожлантириш проблемаси амалга оширила бошлади. Соғлиқни сақлаш ва оила фаровонлиги министри Раж Нараиннинг айтишича, 1979 йилгача 90 минг қишлоқ фельдшерини тайёрлаш, аҳолига биринчи ёрдам кўрсатувчи неча ўн минглаб қишлоқ медицина пунктларини ташкил этиш мўлжалланадики, яна 70 миллион киши медицина хизматидан баҳраманд бўлади.

Мустақиллик йилларида Ҳиндистонда врачлар доимо кўпайиб бориб, 140 мингдан ошиб кетганлигига қарамай, шуларнинг кўпчилиги шаҳарларда ишламоқда. Бунинг натижасида аҳолининг 70 процентдан ошиғи яшаётган қишлоқ жойларда ўрта ҳисобда 10 минг кишига бир врач тўғри келмоқда.

Ҳукумат тузган программа шу номутаносибликни камайтириши, қишлоқ аҳолисига медицина хизмати кўрсатишни ривожлантиришда ва яхшилашда омил бўлиши лозим.

КУН КЕЧИРИШ ҚИММАТЛАШИБ БОРМОҚДА

БОНН, 24 ноябрь. (ТАСС мухбири). Германия Федератив Республикасида нарх-наво узлуксиз ошиб бормоқда. Ғарбий Германиядаги етакчи экономистлар группаси эълон қилган маълумотларга кўра, 10 йил мобайнида — 1960 йилдан 1970 йилгача озиқ-овқат маҳсулотларининг ва кенг истеъмол молларининг нархи 22 процент, шундан кейинги олти ярим йил мобайнида (1970 йилдан 1977 йилнинг июнигача) эса бу нархлар 26 процент кўтарилган.

1970 йилдан шу йилнинг учинчи кварталигача бўлган давр ичида ўрта даражадаги оиланинг озиқ-овқат маҳсулотларига сарфлаган маблағи 43,2 процент ва кийим-кечакка сарфлаган маблағи 48,2 процент ошган. Квартира ҳақи 48,6 процент, уйни иситиш ва ёритиш ҳақи 64,8 процент кўпайган, оила бюджетидаги транспорт харажатлари 52,5 процент ортган ва ҳоказо.

Экономистларнинг фикрича, келгуси йили нарх-навонинг янада ошиши кутилмоқда.

ГФРнинг демократик кучлари мамлакатда қимматчиликнинг ўсишини тўхтатиш юзасидан самарали чоралар кўрилишини қатъий талаб қилмоқдалар. Қимматчиликнинг ўсишидан аввало меҳнаткашларнинг кенг оммаси қийналмоқда, ишсизларнинг миллионлаб армияси ҳақида эса гап ҳам бўлиши мумкин эмас.

Е. БАШМАЧНИКОВ.

«Тошкент ҳақиқати» ШАНБА САҲИФАСИ

ҲОВУЧИНГДАГИ СУВ

Кулишимни истайсан, суйишимни истайсан,
Ҳову-ҳовуч сув олиб менга сочган болакай.
Хаёллардан айириб, шўхликларга қистайсан,
Нозик-нозик ҳисларни менга сочган болакай.
Кўк ўпар чўнг тоғларнинг шиддатими, кафтингда
Шўх жилғанинг тинимсиз шарқираган навоси?
Мушакларнинг сочилган муддатими, кафтингдан
Қуйилади кўнглимга қувноқ байрам ҳавоси!
Ҳовучингдаги сувни оқ нурларга ўхшатдим,
Шаффоф нурга кўмдинг-ку оқ кўнглини шу чоқда.
Ҳовучингдаги сувни оқ гулларга ўхшатдим,
Менга сочган гулларинг сингиб кетар қучоқда.
Энтиктириб қўйдингку, эрка, шошқин болакай...

Дилбар ҲАЙДАРОВА.

ОҚ НУР

Ерда оқнур жилва айлаб бўлди равшан боғимиз,
Товланиб олтин зиёда шаҳримиз, қишлоғимиз.
Ишқ элининг ҳимматидан чўлу саҳро, сою қир —
Гул юзин кўрсатди эркин она ер-тупроғимиз.
Пахтакорлик санъати фазли муборак касб эрур,
Келди даврон бу чаманзор ичра жавлон чоғимиз.
Қамчилаб суръат отини ялпи чаққон бахт эли
Тергали олтинни масрур пахтакор ўртоғимиз.
Иштиёқ бирла терилган олтинни тўплаб ёш-қари
Беҳисоб уйган уюмлар нур таратган тоғимиз.
Жонажон ўзбек элининг аҳди кучди чўнг зафар,
Партия берган улуғвор шон-зафар байроғимиз.

ХУШНУД.

ДОНОЛАР ОДОБ ҲАҚИДА

☆ Яхши хулқ яхшиликнинг аломатидир.
Одамларга ўрганган, одатланган ва кўпчиликка маъқул бўлган нарсага кўр-кўрона қаршилик кўрсатма.

Абу Райҳон БЕРУНИЙ.

☆ Одоб ва фазилатнинг боши тилни тийиб туришдир.
Ботир жангда, доно мажлисда синалади.

Маҳмуд ҚОШҒАРИЙ.

☆ Дарахтнинг етуклиги унинг меваси билан бўлганидек, инсоннинг барча ҳислатлари ҳам ахлоқ билан якунланади.
...Ўзингизни ҳирс-ҳаваслардан шундай тозалашингиз лозимки, сизда маишат ва шаҳвоний туйғуларга эмас, балки камолотга бўлган ҳавас қолсин.

Абу Наср ФОРОБИЙ.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. Суратларда: метрополитеннинг Ленин майдони станциясига кираверишдаги «Доҳий йўлбошчи» панноси. Ўртада шаҳар марказидаги Ленин ва Ўзбекистон кўчаларининг чорраҳаси. Учинчи суратда: Биринчи Май кўчасидаги янги турар-жой бинолари тасвирланган.

В. Таран фотолари.

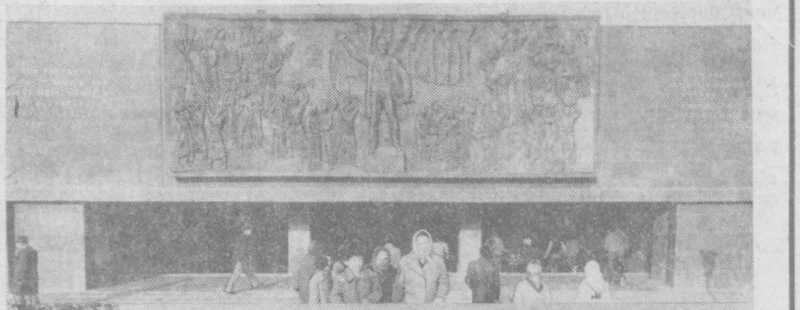

ЖОНИВОРЛАРНИНГ «КАШФИЁТ»ЛАРИ

ТАБИАТ ОЛАМИДА

ОТА-БОБОЛАРИМИЗ қадим-қадимлардан бошлаб инсон соғлиғи учун фойдали малҳамларни ўт-гиёҳлардан теришган. Айниқса, қушлар ва бошқа ҳайвонлар ҳаётини кузатиш кўпгина наф келтирадиган моддаларнинг топилишига сабаб бўлган. Қуйида гап ана шу «кашфиёт»лар ҳақида боради.

ПУМА деган бир ҳайвон хинин дарахтининг илдизини еб безгакдан ҳалос бўлган. Кофенинг фойдали ичимлик эканлигини эчки «очган». Кийик ўч бўлган левзею (ўсимлик) илдизи куч-қувват ато этар экан. Козлятник (галега) еган урғочи кийикнинг сути кўпаяр экан. Бахмал дарахтининг баргини буғу, шувоқни қўй, себарга баргини лос, чемерицани кийик паққос туширса, ичак гижжаларининг куни битган деб билинг. Ўрик, арча меваси, қайин куртаги ва кучаласига ўч бўлган қушлар (қур, чил, қаркур, ва бошқалар) ҳам гижжадан мусаффо бўладилар.

Арилар чаққан илон эрмонга чирмашиб аламдан ҳалос бўлган. Эрмон текширилиб кўрилса, у кимёвий моддаларнинг хазинаси экан. Унинг ер устки қисми таркибида 0,08—2 процент эфир мойлари, 0,09 — 0,25 процент абсинтин, 0,01 процент артемизитин, 0,03 анабсинтин, 0,12 — 5,44 процент хамазулен, 1,5 — 1,88 процент қанд моддалари, 0,65 — 2,66 процент смола, 0,84 — 1,76 процент ошловчи моддалар ҳамда каротин, К витамини ва бир қанча бошқа моддалар борлиги аниқланди.

Марал кийикларининг шохидан энг керакли ва энг қимматли дори (пантокрин) тайёрланади. Марал кийиклари тоғ ўрмонларида ўзларини жуда яхши хис этишади.

Яна бир ҳикмат. Аксарият паррандалар ва ҳайвонлар гиёҳ, илдиз, мева ва барг еб ҳаёт кечирадилар. Одамларнинг ҳам шунақа тоифалари бор. Уларни биз вегетариянлар деб атаймиз.

Сиз бақага унча эътибор бермайсиз. Ваҳоланки, Парижда ва Токиода бақага ҳайкал қўйилган. Қизиқ, бақанинг юрагини танасидан олиб, ажратиб алоҳида қўйсангиз, барибир маромида қисқариб, кенгайиб тураверади. Олимларнинг айтишларича, бақа электрнинг очилишига ҳам сабаб бўлган. Балкон панжарасининг мис илмоғига осиб қўйилган ўлик бақанинг оёғи момақалдироқ бўлиши билан худди жони бордек титраб турган. Шамол бақа танасини тебратиб, чўян панжарага урган, темир билан мис туташиб, электр токи ҳосил бўлган, натижада бақа мушаги қисқарган. Луиджи Галвани ва Александр Вольт бу сир негизида электр борлигини ўйлашган.

Француз императори Наполеон мушукдан ҳазар қиларди, ундан нари юрарди. Француз олими Бернард Куртура эса аксинча, мушукни ёқтирарди, эркаларди. Бир куни мушук лабораторияда икки колбани синдириб қўяди. Бирида сульфат ачитқиси, бирида эса денгиз ўтларидан тайёрланган модда бор эди. Иккала модда аралашиб кетиб, кимёвий реакция юз беради. Жигар ранги ҳосил бўлади. Бу йод эди.

Мушук кўзининг охирги қисми рефлекторни эслатади. Шунинг учун ҳам кечаси унинг кўзига нур тушганда, нигоҳи нурхонага ўхшайди — бамисоли ёнади. Жониворлар ичида мушук чалқанчасига йиқилмайди, доим оёқлари билан ерга тушади. Тана тузилишидан ташқари, махсус дум ҳаракати мувозанатни сақлар экан. Офтобсевар мушук қуёш нурларининг тиббий хосиятларини очиб беришда биринчи роль ўйнаган.

З. ЭГАМБЕРДИЕВ,
медицина фанлари кандидати.

ЮРАККА ОРТИҚЧА ЗЎР БЕРМАНГ

ВРАЧ МАСЛАҲАТИ

ИНСОН танасидаги барча ўзгаришлар, бутун организм ҳаракати энг нозик аъзо бўлган юракнинг ишлаши билан боғлиқдир. Юракка ортиқча юк ортмаслик учун овқатланиш меъёрини сақлаш катта аҳамиятга эга.

Ортиқча тўйиб овқатланмаслик даркор. Ортиқча овқат истеъмол қилиш семиришга олиб келади. Семизлик юракка ортиқча юкдир. Хўш, бу масалада аниқ бир чегара борми? Ҳа, албатта. Биринчидан, шундай чегара ролини одамнинг ўз вазни бажаради. Одамнинг вазни бўй ўлчовидан 100 сантиметр кам ўлчамга тенг келиши керак. Яъни бўйингиз 170 см бўлса, нормал вазнингиз 70 килограмм бўлиши керак.

Узоқ яшаш, шу жумладан, рационал овқатланиш масалалари билан шуғулланган олим академик А. А. Богомолов фикрича, одам дастурхондан сал очлик сезиб туриб кетиши зарур. Бу тўйинмасликка кирмасмикин, деган савол туғилиши мумкин. Йўқ! Аввало, жиндаккина тўймаслик юракка ортиқча юк бўлмаслигининг гарови. Ортиқча тўйгандан кўра шуниси афзал эмасми! Иккинчидан эса, сиз ўз вазнингиз динамикасига қараб овқатингиз кўп ёки озлиги фойда берадими ё зарар, буни доимо ўзингиз белгилаб боришингиз мумкин.

Бундан ташқари, овқатланишда шошмаслик керак. Шунда ошқозон керакли катталикка кенгайиш муддати ва қондаги қанд моддасининг етарли даражада кўтарилиш пайти муқобил бўлади. Бу эса ҳақиқий тўйиниш ҳиссини сезишингизга олиб келади.

В. ФРОЛОВ,
профессор.

КЕКСА АРЧА СИРИ

Бу воқеа бир неча йил аввал рўй берган эди.

ИССИҚ бошланиши билан Амударёнинг бошланиш ерида музликлар эриб, дарёда сув ниҳоятда кўпаярди. Лойқа сув ҳар хил дарахтларни қўпориб оқизиб келарди. Шундай дамларда биз қирғоқда теракдан тортиб, олма дарахтигача сувдан чиқариб олардик. Бир куни дарёда йўғон арча дарахти оқиб келди. Унинг шохлари синиб кетган, танасининг кўп ерида пўстлоғи шилиниб ётарди. Афтидан бир неча кун аввал ёққан сел уни қўпориб дарёга олиб келиб ташлаган эди. Арча дарахтини трактор билан тортиб олдик.

Орадан уч-тўрт кун ўтди. Дарахт танаси қуёшда анча селгиб қолгани учун биз уни арралай бошладик. Аввалига иш осон кўчадигандек туюлганди. Лекин борган сари арранинг юриши қийинлаширди. Шу пайт улкан дарахт танасидан ниҳоятда хушбўй ис тарала бошлади. Биз ҳайрон бўлиб қолдик. Йигитларнинг бири аррани чиқариб, дарахт танасига пичоғини тиқиб кўрди. У пичоқни тортиб олганида ҳаммамиз яна ҳайратланиб қолдик. Дарахтнинг ичида асал бор экан. Биз арчанинг танасидан бирнеча ерини кесиб, асални ажратиб ола бошладик. Маълум бўлишича, ёввойи асаларилар ин қўйишган экан. Ана шунда хушбўй, табиий тоғ асалини тотиб кўргандик.

В. УРИЦКИЙ.

КУНЛАРДАН БИР КУН...

ЗИЁФАТДА

ТАНИҚЛИ олимлар Пьер ва Мария Кюрилар Лондонга келишганда улар шарафига зиёфат берилди. Мария Кюри зиёфатда ўтирган зодагон аёллар таққан зеб-зийнатни катта қизиқиш билан кўздан кечирди. Хотинидан бекитиқча Пьер Кюри ҳам шу «иш» билан машғул бўлди. Зиёфатдан қайтишаётганда Мария эридан сўради:

— Нега сен зиёфатда аёлларга ғалати қараб ўтирдинг?

— У ердаги бекорчиликдан ўзимни шу билан овутдим,— деди олим унга жавобан. — Даврадаги олийзот аёлларнинг бўйнидаги қимматбаҳо тошларга қанча лаборатория қуриш мумкинлигини ҳисоблаб ўтирдим.

ФОЙДАЛИ МАШҒУЛОТ

Атоқли медик С. П. Боткин ҳузурига бир жувон келиб сўради:

— Айтинг-чи, доктор, озиш учун нима қилиш керак?

Бунинг учун бошингизни ўнгдан чапга ва чапдан ўнгга тебратишингиз кифоя, — жавоб берди Боткин.

— Қачон шундай қилишим керак?

— Овқат пайти «олинг-олинг» дейишганда, — деди жиддий туриб доктор.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БУЛАДИ

ПИШЛОҚҚА... ҲАЙКАЛ

КАНАДАНИНГ Оттава шаҳри яқинида Жаҳон кўргазмасининг «ғолиби» бўлган ўн тонналик улкан пишлоқ ҳайкали ўрнатилган. Пишлоқнинг нозик таъб билағонлари бўлган французлар эса «Камамбер» пишлоғининг ихтирочиси Мария Арель хонимга ҳайкал қўйдилар. Дарвоқе, Мария ўзи ихтиро қилган пишлоқни болалар эртагининг қаҳрамони қувноқ капрал Камамбер шарафига унинг номи билан атаган.

«ЎЗБЕКФИЛЬМ» ПАВИЛЬОНЛАРИДА

Суратларда: «Ўзбекфильм» павильонларида тайёрланиб яқин кунларда томошабинлар эътиборига ҳавола қилинадиган «Хоразм афсонаси», «Жазирама қуёш остидаги уй» ва «Оловли йиллар» фильмларидан кадрлар.

«ХОРАЗМ АФСОНАСИ»

МАРКАЗИЙ телевидение буюртмасига мувофиқ студия павильонларида «Хоразм афсонаси» номли икки серияли фильм-эртак тайёрланмоқда. Фильм-эртак воқеаси ўрта асрларда бўлиб ўтади. Ушбу картина тадбиркор ва жасур халқ ҳалоскори Мақсуд ҳақида ҳикоя қилади. Бу қаҳрамон ролини ҳам Ўлмас Алихўжаев ўйнамоқда. Сценарий автори Комил Икромов. Юрий Степчук суратга олаётган бу кинофильмдаги бош ролларни таниқли артистлар Раззоқ Ҳамроев, Наби Раҳимов ва Тамара Шокировалар ижро этишмоқда.

«ЖАЗИРАМА ҚУЁШ ОСТИДАГИ УЙ»

СЎНГГИ эпизодлари суратга олинган бу фильм замонавий темада бўлиб, бунёдкор ёшлар ҳақида ҳикоя қилади. Ёшларнинг ҳаёти ва фаолиятидаги маънавий-ахлоқий масалалар кўтарилади. Картина қаҳрамони қурувчилар бригадири Эркин бўлиб, бу ролни актёр Нозим Тўлахўжаев яратди.

Картина Фарҳод Мусажонов ва Александр Файнберг сценарийси асосида постановкачи-режиссёрлар Г. Бзаров ва З. Ройзман, бош оператор Т. Қаюмовлар томонидан яратилди.

«ОЛОВЛИ ЙИЛЛАР»

КЎП СЕРИЯЛИ тарихий-биографик телевизион фильм буюк ўзбек шоири, драматург ва жамоат арбоби, революционер Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг жўшқин ҳаёти ва фаолияти ҳақида ҳикоя қилади. Фильмнинг дастлабки тўрт серияси суратга олиб бўлинди. Бу серияларда Ҳамза ватани— Қўқонда революциядан олдин рўй берган воқеалар акс эттирилади. Ҳамза ролини ёш талантли артист Ўлмас Алихўжаев ўйнамоқда. Бошқа асосий ролларда СССР халқ артисти Наби Раҳимов, актрисалар Д. Қамбарова, Г. Федотовалар чиқишади.

Фильм сценарийсини К. Яшин, Б. Привалов ва Ш. Аббосовлар ёзишган. Режиссёр Ш. Аббосовнинг бу фильмини оператор Т. Эфтимовский суратга олмоқда.

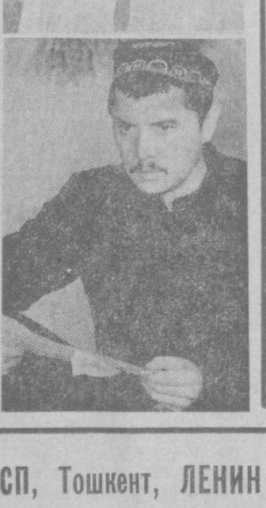

ҚАМБАР АЯ 103 ЁШДА

ХИЕВОН қишлоғида истиқомат қилувчи Қамбар ая ҳузуридан одам аримайди. Чунки бу табаррук онахон 103 баҳорни ортда қолдираётганлиги, кўпгина тарихий воқеаларни ўз кўзи билан кўриб, бошидан кечирганлиги ҳамқишлоқлар эътиборини ҳамиша тортиб келмоқда. Қамбар ая бир асрдан ортиқ умр кўришига қарамай, тетик ва бардам. Унинг юздан зиёд невара, чевара, эваралари бор. Кичик қизи Муборак опа Абдукаримова 63 ёшда бўлиб, унинг невараларн сони ҳам ўттиздан ортиб кетди.

— Узоқ йил умр кўришимнинг боиси тўқ ва фаровон ҳаётимиздандир. Ўзбек аёллари тинч ҳаёт ва эркин меҳнатга Улуғ Октябрь инқилобидан сўнг эришишган. Шу даврда узоқ умр кўриб, кексалик гаштини суришга нима етсин, — дейди Қамбар ая Шоназарова.

Т. ЖЎРАЕВ.
Тошкент районидаги Ленин номли колхоз.

СПОРТ

УНВОН МУБОРАК

«Пахтакор» футболчиларининг олий лигага йўлланма олишларида уларнинг устозлари катта тренер А. П. Кочетков, тренерлар И. Б. Тазетдинов ҳамда Я. А. Арановичларнинг меҳнати каттадир. Бу устозларнинг ана шу хизматларини инобатга олган Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитети коллегияси уларни «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган тренер» деган юксак унвон билан тақдирлади.

ЖАҲОН КУБОГИ УЧУН

Японияда жаҳон кубоги учун эркаклар ўртасидаги мусобақалар ҳал қилувчи босқичга кирди. Ярим финалга СССР, Польша, Куба ва Япония волейболчилари йўлланма олишди. Совет волейболчилари ярим финалда ўзларининг дастлабки учрашувларини Польша командаси билан ўтказдилар.

ЯНА ҒОЛИБ

Тошкентлик қиличбоз, халқаро классдаги спорт мастери Собир Рўзиев командадош дўсти В. Феофанов билан бирга СССР Қуролли Кучлар терма командаси сафида Подсталда социалистик мамлакатлар дўстона армияларининг биринчилигида иштирок этиб, ғолиб чиқишди.

СОВРИН ТОШКЕНТЛИК СПОРТЧИДА

Республика шахмат-шашка клубида рус шашкаси бўйича ўтказилган республика очиқ биринчилиги ниҳоясига етди. Тошкентлик спорт мастери Игорь Фридман 8,5 очко тўплаб, соврин эгаси бўлди. Иккинчи ва учинчи ўринларни андижонлик шашкачилар Т. Исмоилов ва Д. Ҳайдаровлар олишди.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Янгиликлар. 9.10 — Гимнастика. 9.30 — «Москва ҳайвонот боғида». 10.00—«Ота-оналар, сизлар учун». 10.30 — «Тонгги почта». 11.05 — «Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик». 11.35 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ бадиий кўргазмаси» (2-кўрсатув). 12.05 — «Инсон. Ер. Коинот». 12.50 — «Музикали абонемент». 13.15 — «Здоровье». 14.00 — «Мўъжизасиз мўъжизалар. 15.00 — «Святослав Рихтер санъати» (2-фильм). 16.05 — «9-студия». 17.05 — Хоккей. «Спартак» — «Трактор». 19.15 — Мультфильм. 19.25 — «Тошкент ҳақида поэма» (ҳужжатли фильм). 20.00 — Ф. Шопен асарлари. 20.25 — «Революция туфайли туғилган» (бадиий фильм, 9-серия). 22.00—«Вақт». 22.30 — «Париж оқшомлари». 23.05 — «Камалак». 00.30 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — Янгиликлар. 10.20— «Звёздочка». 11.05— Катта байрам музикали программаси (такрорий). 12.50 — «Светофор». 13.15 — Кўча ҳаракати хавфсизлиги. 13.50 — Ёш киноҳаваскорлар клуби. 14.50 — «Шеърият мухлисларига». 17.45 — «До-ре-ми-фа-соль». 18.15 — «Советский воин». 18.45 —«Ахборот». 19.00—Ота-оналар университети. 19.30 — «Илғорлар минбари». 19.40 — Фильм-концерт. 20.15 — «Ахборот». 20.35 — «Куйланг, ёш хонандалар». (такрорий). 22.00 — «Вақт». (Москва). 22.30 — «Оқибат» (бадиий фильм).

27 НОЯБРЬ ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— «Зарядкага сафланинг». 10.30— «Будильник». 11.00 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан». 12.00 — «Петрушка чет эллик». «Мистер-Твистер» (фильм-спектакллар). 13.00 — Музикали киоск. 13.30 —Қишлоқ янгиликлари. 14.30—Концерт. 15.00 — Халқаро панорама. 15.30 — 1977 йил қўшиқлари. 16.10—Ҳужжатли фильм. 16.35 — Мультфильмлар. 17.00 — Хоккей. «Динамо» (М) — ЦСКА. 19.25 — Фильм-концерт. 19.40 — «Киносаёҳатчилар клуби». 20.40 — «Революция туфайли туғилган» (бадиий фильм, 10-серия). 22.00— «Вақт». 22.30 — «Балет ҳақида». 23.40 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — Янгиликлар. 10.20— Мультфильмлар. 10.45 — «Бепоён Ватаним менинг». 11.00 — «Қувноқ стартлар». 12.00 — Катта байрам музикали программаси. 13.55 — Болалар учун кўрсатув. 14.55 —«Шахмат мактаби». 15.25 — Реклама. 18.00 — Мультфильм. 18.15 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.45 — «Ешлик». 19.15 —«Ахборот». 19.30 — Телевизион театр почтаси. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Доира рақсга чорлайди». (такрорий). 22.00— «Вақт». (Москва). 22.30 — «Ошпаз қиз». (кинокомедия). 23.35 — Хоккей. «Бинокор»—«Локомотив» (М). 3 давр.

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.00 — Фрунзе кўрсатувлари.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 26|XI да **Севги тумори**, 27|XI да **Золушка** (кундузи), **Аида** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 26|XI да **Олтин девор**, 27|XI да **Келинлар қўзғолони**, (12.00), **Ўйланиш** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 26|XI да **Кўнгли ёш қариялар**, 27|XI да **Йиллар ўтиб** (кундузи).

Кино

САНЪАТ САРОЙИ — **Синдбоднинг еттинчи саёҳати; Олтин безгак** (катта зал, кундуз ва кечқурун).

Синдбоднинг олтин саёҳати; Синдбоднинг еттинчи саёҳати — «ЎЗБЕКИСТОН» (11.30, 14.30, 17.30, 20.30), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Уз фикри — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!
1978 ЙИЛ УЧУН ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРГА
ОБУНА
«СОЮЗПЕЧАТЬ» РАЙОН АГЕНТЛИКЛАРИДА, АЛОҚА БЎЛИМЛАРИДА ВА ИШ ЖОЙЛАРИДАГИ ОБУНА ҚИЛИШ ПУНКТЛАРИДА
1 ДЕКАБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ
Узбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти,
Узбекистон ССР Алоқа министрлигининг «СОЮЗПЕЧАТЬ» бошқармаси.

Тошкент область комсомол комитетининг партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари ВЛКСМ Марказий Комитетининг аъзолигига кандидат Ш. Н. Бобоевга отаси
Намурат Бойназарович БОБОЕВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета народных депутатов.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 * ТЕЛЕФОНЛАР Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р—24881. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64584. Г.1744.